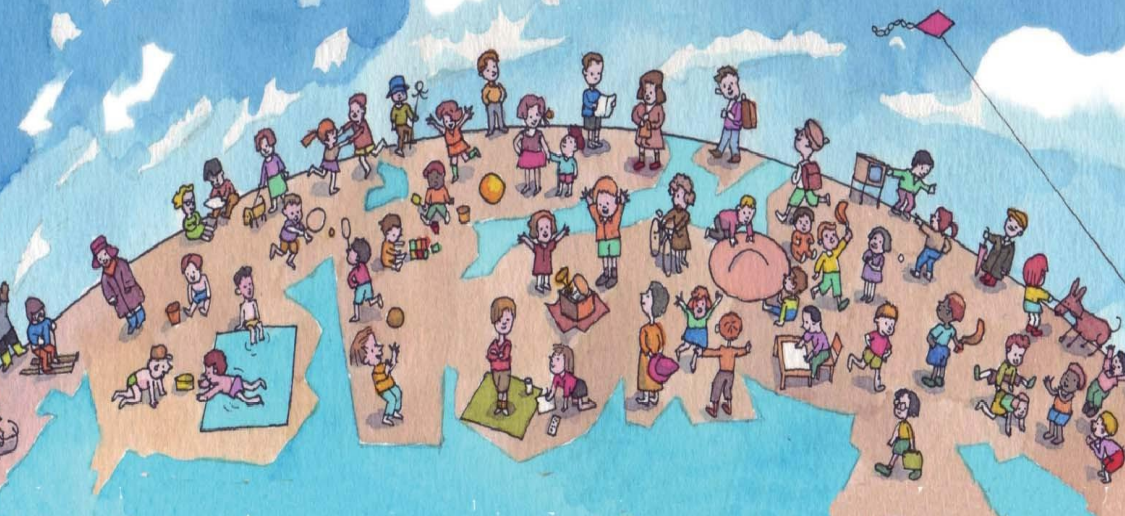

መብቶቻችን

ለአስተማሪዎች የተዘጋጀ መረጃ

REPUBLIC OF SLOVENIA
EMBASSY ADDIS ABABA

SLOVENIA
AID & PARTNERSHIPS

መግቢያ

ሰብአዊ መብቶች እና የህፃናት መብቶች ዓለም አቀፋዊ ናቸው። ሀገራት እነዚህን መብቶች ለማሳወቅ፣ ለማስተማር፣ ተግባራዊ ለማድረግና ለማክበር ቁርጠኛ ናቸው። የዓለም አቀፍ ድርጅቶች ሚና ሀገራት በተለያዩ ፕሮግራሞች መሰረታዊ የሰብአዊና ህፃናትን መብት ለመተግበር የገቡትን ቃል እንዲፈፀሙ ማበረታታት ነው።

ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ የሰብአዊ መብትን የማስተማር ጉዳይ በንድፈ ሃሳብ፣ በምርምር፣ በፖሊሲና በተግባር ደረጃ ከመነጋገርያ ጉዳዮች አንዱና ዋናው ለመሆን በቅቷል። እ.ኤ.አ በ2005 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት "ዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብት ትምህርት ፕሮግራም"፣ የአውሮፓ ህብረት "ለዴሞክራሲና ለሰብአዊ መብቶች ኢኒሼቲቭ" የሚባለውን አስተዋውቋል። የአውሮፓ ምክር ቤት "የአውሮፓ ዓመት ለዜግነት ትምህርት" የሚባል ጀመረ። አገራችሁ ተሳታፊ የሆነችበት "የአውሮፓ የፀጥታ ደህንነትና የትብብር ድርጅት (OSCE) የራሱ አስተዋጽኦ አለው። በ2003 የOSCE ስትራቴጂ ላይ፣ የሃያ አንደኛው መቶ ክፍለ-ዘመን ለደህንነትና ለመረጋጋት አስጊ የሆኑ ችግሮችን በማስወገድ ጥረቱ OSCE ቁርጥ ውሳኔው በድጋሚ ተረጋገጠ፡-

"የOSCE ጥረቶች በተለይ በወጣቱ ትውልድ ላይ ያነጣጠሩት ስለ መቻቻል አስፈላጊነት እና ስለ እርቅ እና በሰላም አብሮ የመኖር አስፈላጊነት ያላቸውን ግንዛቤ ለመገንባት ነው። የወጣቶች አመለካከት እና የወደፊት እይታ ቁልፍ ሚና አላቸው። እንደ አስፈላጊነቱ፣ OSCE በትምህርት መስክ የበለጠ ጠንካራ ሚና ይጫወታል፣ በተለይም የሰብዓዊ መብት ትምህርት ጉዳይ ልዩ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል።"

ለOSCE ውሳኔዎች ተግባራዊነት የበኩሏንን ለመወጣት፣ በ2005 የOSCE ሊቀመንበር ሀገር የሆነችው ስሎቬንያ፣ በOSCE ተሳታፊ በሆኑ አገራት የሙከራ ፕሮጀክት ማካሄድ ትፈልጋለች። በዚህ ፕሮጀክት ለመሳተፍ በመወሰናችሁም በጣም ደስ ብሎናል።

በዓለም ዙሪያ በብዙ አገሮች የጸደቀውን የሕፃናት መብት ኮንቬንሽንና በስሎቬንያ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ጥቅም ላይ የዋሉ ውጤታማ የማስተማሪያ ዘዴዎችን መሰረት በማድረግ፣ ከ10-12 ዓመት የሆናቸውን ልጆች፣ ስለ ልጆች መብት ለማስተማር የሚረዱ ጠቃሚ መሳርያዎችን ልንሰጣችሁ ፈቃደኞች ነን።

በስሎቮኒያ፣ ይህ ተመሳሳይ መሳሪያ፣ የብዙዎችን የትምህርት ቤት ህፃናትና መምህራንን ትኩረት ሰቧል። የሉብሊያና የትምህርት ምርምር ተቋም ከታህሳስ 2004 እስከ ጥር 2005 (ከመምህራን ጥያቄ በሰጡት ምላሽ ላይ የተመሰረተ) ያካሄደው የግምገማ ጥናት በፕሮጀክቱ በተካፈሉ ተማሪዎች ዘንድ ስለሰብአዊ መብት መብቶች ያላቸው ግንዛቤ ላይ ከፍተኛ ለውጥ መምጣቱን ጥናቱ አመልክቷል። እነዚህ ግኝቶች እንደሚያመለክቱት ተማሪዎች የመብት ጥሰቶችን በተሻለ መንገድ የሚገነዘቡ እና በዕለት ተዕለት የትምህርት ቤት ተግባራት የህፃናትን መብት ጠንቅቀው የሚያውቁ ናቸው። በተመሳሳይም በርካታ መምህራን በፕሮጀክቱ መሳተፋቸው ወደፊትም በሰብአዊና ህፃናት መብት ላይ ያተኮሩ ተመሳሳይ ፕሮጀክቶችን ለመሳተፍ የሚያስችላቸው ተጨማሪ እውቀት እንዳገኙ ተገንዝበዋል።

በOSCE የመከራ ፕሮጀክት ማዕቀፍ ውስጥ የምናቀርበው የማስተማሪያ ቁሳቁስ፣ በልጆች መብቶች ላይ ቀላል ጽሑፎችን የያዙ ተከታታይ ካርዶችንና ተማሪዎች እነዚህን ካርዶች የሚሰበስቡበት አልበምን ያካትታል። በመከራ ፕሮጀክቱ መጀመሪያ ላይ ማስተማር ሲጀምሩ፣ በከፍተኛ ውስጥ ያለ እያንዳንዱ ተማሪ ባዶ አልበም ያገኛል። አንድ ካርድ በተናጠል በአንድ ርእሰ-ጉዳይ ውስጥ ይብራራል። በመጨረሻም ተማሪዎቹ፣ በሰበሰቧቸው ካርዶች የተሞሉ አልበሞች ይኖራቸዋል።

ይህ የመረጃ ብሮሹር አስተማሪዎችን የሚመለከት ነው። በካርዶቹ ውስጥ ያሉትን ጉዳዮች እንዴት መፍታት እንደሚቻል እንዳንድ ምክሮችን ያካትታል፣ መምህራን ጭብጦች ላይ መወያየት እንዲችሉና እና ተዳዳሪ እንቅስቃሴዎችን ለማነቃቃት እንዲረዳቸው ታስቦ የተዘጋጀም ነው። ሊተገበሩ የሚችሉ የቡድን ሥራ ዘዴዎችም ተካትተዋል። የእያንዳንዱን ልጅ እና የሰዎችን ልጅ መሰረታዊ ሰብአዊ መብቶች መከበርን ከግምት ውስጥ በማስገባት ይህ የማስተማሪያ ቁሳቁስ በጣም ተስማሚ ሆኖ ያገኙትን የማስተማሪያ መንገድን ለማዘጋጀት ያስችልዋል። መብቶችን ከማስተማር ትይዩ ተማሪዎች ስላሉባቸው ሀላፊነቶች መነጋገርና በየቀኑ ከምንኖረው ህይወትና ከትምህርት ቤት ልምዶች ምሳሌዎችን መጠቀም አንዱ መንገድ ሊሆን ይችላል።

በዚህ ብሮሹር ላይ የሕፃናት መብቶች ድንጋጌ ሕጋዊ ጽሑፍ እንዲሁም ስለ ሰብአዊ መብቶችና ስለ ልጆች መብት ማስተማሪያ ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት ጠቃሚ የሆኑ ምንጮችን ያገኛሉ። የሰብአዊ መብት ትምህርትን አሳሳቢነትና ጠቀሜታ ግምት ውስጥ በማስገባት ይህ የማስተማሪያ ጽሑፍ ሁሉንም ተያያዥ ርዕሰ ጉዳዮችና እነዚህን ትምህርቶች ለማስተማር የሚረዱ ዘዴዎችን በሙሉ ሊዳስስ አይችልም። በመሆኑም በጽሑፍ የሰፈሩ ጽሑፎችን (ለምሳሌ መጻሕፍትንና መመሪያዎችን) እንዲሁም ኢንተርኔት ላይ የሚገኙትን መረጃዎች በተመለከተ ዝርዝር መረጃዎችን አካትተናል፤ ይህም በዚህ ርዕሰ ጉዳይ ላይ ተጨማሪ ምርምር ለማድረግ ያስችልዋል። ከዓለም አቀፍና መንግስታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች እጅግ ጠቃሚና በተለምዶ ጥቅም ላይ የሚውለውን መረጃ ያቀርባል።

ስለ ተሞክሮ ለማወቅ እና በሙከራ ፕሮጀክቱ ላይ ከተሳተፉ በኋላ የእርስዎን አስተያየት ለመቀበል ፍላጎት ስላለን አጠር ያለ ጥያቄ እናካትታለን። ይህም ስለሰብአዊ መብት ትምህርት በተጠቀሰው አቀራረብ ላይ ከአስተማሪዎች ተሞክሮ እና ሀሳብ አስተያየቶችን ለመስብሰብ ያስችለናል። ይህ መረጃ ለመጨረሻ ትውልድ የማስተማር ዘዴዎችንና መሳርያዎችን ለማሻሻል የሚረዳ ነው።

ይህ ቀላል የማስተማሪያ ቁሳቁስ ቀደም ሲል ለነበሩት ዘዴዎች እና መሳሪያዎች እንደ ማሟያ መሳሪያ ወይም ከመደበኛ ትምህርት ቤት ሥርዓተ-ትምህርት ውጭ እንደ ፈጠራ አቀራረብ ሊያገለግል ይችላል። ለዚህ ፕሮጀክት የታለመው አካል የማያካትትና በሰብአዊ መብት ትምህርት ላይ ምንም አይነት እንቅስቃሴ በሌለባቸው አገሮች የሙከራ ፕሮጀክቱ የሰብአዊ መብት ትምህርት ሂደት ጅምርን ሊያነቃቃ ይችላል።

ይህ የሙከራ ፕሮጀክት በOSCE በኩል አጥጋቢ አቀባበል ካገኘና ከተካሄደ፣ ወደፊት ሊሻሻል እና ሊቀጥል እንደሚችል ተስፋ እናደርጋለን። የሰው እና የህጻናትን መብቶች ማስተማር የእኛ ብቻ ግዴታ አይደለም፤ ለወጣት ትውልዶች ጤናማ እድገት የበኩላችንን አስተዋጽኦ በማድረጋችን እርካታን ይሰጠናል። የሰብአዊ መብት ትምህርት የጋራ ጥረት የዛሬ ልጆች ለሆኑ የወደፊት ዜጎች ላይ የሚከፈል መዋዕለ-ንዋይ እና እንደ አንድ የጋራ ሥራ ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል ብለን እናምናለን። በዚህ ፕሮጀክት ተሳታፊ በመሆንዎ እንደሚደሰቱ ከልብ ተስፋ እናደርጋለን።

ሜቶዶሎጅ ሊተገበሩ የሚችሉ የቡድን ስራ ቴክኒኮች

ውይይት

ውይይቶች መምህሩ እና ተማሪዎች ለጉዳዮች ያላቸውን አመለካከት ለማወቅ ጥሩ መንገድ ናቸው። ይህ በሰብአዊ መብት ትምህርት ውስጥ በጣም አስፈላጊ ነው። ምክንያቱም ተማሪዎች እውነታውን በማወቅ፣ ጉዳዮችን ለራሳቸው መመርመር እና መተንተን መቻል አለባቸው። ዜናዎች፣ ፖለቲከኞች እና ጥናታዊ ጽሁፎች ለውይይት አነቃቂ መሳሪያዎች ናቸው። “በዚህ ጉዳይ ሀሳብሽ/ህ ምንድን ነው...?” ብሎ በመጠየቅ መጀመር ይቻላል።

የጥንድ ውይይቶች

በአጠቃላይ የቡድን ውይይት ውስጥ ምንም ሃሳቦች ካልመጡ ይህ ጠቃሚ ዘዴ ነው። ተማሪዎች በርዕሰ ጉዳዩ ላይ ጥንድ ሆነው ለአንድ ወይም ለሁለት ደቂቃዎች እንዲወያዩ እና ከዚያም ለተቀረው ቡድን ሃሳባቸውን እንዲያካፍሉ ጠይቋቸው። ብዙም ሳይቆይ በተማሪዎች መካከል ሃሳቦች ሲንሸራሸሩ እና ተማሪዎችን ለሞቀ ውይይት ሲጋብዙ ይስተዋላል።

የአነስተኛ ቡድን ስራ

የአነስተኛ ቡድን ሥራ ከጠቅላላው የቡድን ሥራ ጋር ተቃራኒ ነው፤ ሁሉም ሰው እንዲሳተፍ የሚያበረታታ እና የትብብር የቡድን ስራን ለማዳበር የሚረዳ ዘዴ ነው። የአንድ ትንሽ ቡድን መጠን የሚወሰነው ምን ያህል ተማሪዎች አንድ ላይ እንዳሉ እና ምን ያህል ቦታ እንዳለዎት ባሉ ተግባራዊ ነገሮች ላይ ነው። አንድ ትንሽ ቡድን 2 ወይም 3 ተማሪዎች ሊሆን ይችላል። ነገር ግን ከ6-8 ሰው ከያዘ ቡድን በተሻለ ሁኔታ ይሰራሉ፤ አነስተኛ ቡድን ሥራ በእጁ ላይ ባለው ተግባር መሰረት ለአስራ አምስት ደቂቃዎች፣ ለአንድ ሰዓት ወይም ለአንድ ቀን ሊቆይ ይችላል።

ተማሪዎችን በቀላሉ "በጉዳዩ ላይ እንዲወያዩ" መንገር እምብዛም ውጤታማ አይደለም። ርእሱ ምንም ይሁን ምን፣ ስራውን በግልፅ መንገር እና ተማሪዎች ለቡድኑ አባል ሁሉ አስተያየት እንዲሰጡ የሚጠይቅ ግብ ላይ እንዲያተኩሩ ማድረግ አስፈላጊ ነው። ለምሳሌ አንድ መፍትሄ የሚሻ የተግባር ስራ ወይም መልስ የሚያስፈልገው ጥያቄ መስጠት ይቻላል።

ሥዕሎች፣ ኮላጅ፣ ካርቶኖች፣ ፎቶግራፎች

"አንድ ስዕል ከሺህ ቃላት በላይ ይናገራል።" የምስል ትይንቶች መረጃን ለማቅረብ እና ፍላጎትን ለማነሳሳት ኃይለኛ መሳሪያዎች ናቸው። እንዲሁም የመሳል ጥበብ እራስን የመግለጫ እና የመግባቢያ ዘዴ መሆኑን በደንብ አስታውሱ፤ ይህም ሃሳባቸውን በስእል መግለጽ ለሚችሉት ብቻ ሳይሆን ሃሳባቸውን በንግግር መግለፅ ለማይችሉትም ያግዛል።

መገናኛ ብዙኃን ፡- ጋዜጦች ፣ ሬዲዮ ፣ ቴሌቪዥን ፣ ኢንተርኔት

መገናኛ ብዙኃን የሚያነቃቁ ውይይቶችን ለማድረግ የሚያስችሉ ጥሩ ምንጮች ናቸው። ስለ ይዘቱና ስለ አቀራረባቸው አቀማመጥ መወያየት እንዲሁም የተዛባ አመለካከትና ጽንሰ ሐሳብ መመርመር ሁልጊዜ አስደሳች ነው።

ፊልሞች፣ ቪዲዮዎች እና የሬዲዮ ተውኔቶች

ፊልሞች፣ ቪዲዮዎች እና የሬዲዮ ተውኔቶች በወጣቶች ዘንድ ታዋቂ ናቸው እናም ለሰብአዊ መብት ትምህርት ኃይለኛ መሳሪያዎች ናቸው። ፊልም ከተመለከቱ በኋላ የሚደረግ ውይይት ለቀጣይ ስራ ጥሩ መነሻ ሊሆን ይገባል። መነጋገር ያለባቸው ነገሮች ተማሪዎች ለፊልሙ የሰጡት የመጀመሪያ ምላሽ፣ ለ"እውነተኛ ህይወት" ምን ያህል ቅርብ እንደሆነ፣ ገፅ ባህሪያቱ በተጨማሪም የተገለጹ መሆናቸውን፣ ወይም አንድ የተለየ የፖለቲካ ወይም የሞራል እይታን ለማስተዋወቅ እየሞከሩ እንደሆነ ነው።

የማሰብ ችሎታ

አእምሮን ማጎልበት አዲስ ርዕስ ጉዳይ ለማስተዋወቅ ፣ ፈጠራን ለማበረታታት እና ብዙ ሀሳቦችን በፍጥነት ለማፍለቅ የሚያስችል መንገድ ነው። አንድን የተወሰነ ችግር ለመፍታት ወይም ጥያቄን ለመመለስ ሊያገለግል ይችላል።

መመሪያዎች፡-

- ሀሳብ ለማንሳት በሚፈልጉት ጉዳይ ላይ ይወስኑ እና ብዙ መልስ ወደሚያስገኝ ጥያቄ ይቅረጹት።
- ጥያቄውን ሁሉም ሰው ሊያየው በሚችልበት ቦታ ይፃፉ።
- ተማሪዎች ሃሳባቸውን እንዲያበረክቱ እና ሁሉም ሰው ሊያያቸው የሚችሉበትን ሃሳቦች እንዲጽፉ ይጠይቋቸው። እነዚህ ነጠላ ቃላት ወይም አጭር ሐረጎች መሆን አለባቸው።
- ሃሳቦች እየቀነሱ ሲሄዱ ቆም በሉ ፤ ከዚያም
- የቀረቡትን ሐሳቦች ገምግሞ ሐሳብ ለማግኘት ጥረት ማድረግ።

እነዚህን ነጥቦች አስተውሉ፡-

- እያንዳንዱን አዲስ አስተያየት ይጻፉ። ብዙውን ጊዜ በጣም ፈጠራ ያላቸው ጥቆማዎች በጣም ጠቃሚ እና አስደሳች ናቸው!
- ማንም ሰው ምንም አይነት አስተያየት መስጠት ወይም የተጻፈውን እስከ መጨረሻው ወይም ቀደም ሲል የተነገሩትን ሃሳቦች መድገም የለበትም።
- ሁሉም ሰው የራሱን ሃሳብ እንዲያበረክት ያበረታቱ።
- ቡድኑን ማበረታታት አስፈላጊ ከሆነ የራስዎን ሃሳቦች ብቻ ይስጡ።
- ጥቆማው ግልጽ ካልሆነ ማብራሪያ ይጠይቁ።

የግድግዳ ጽሑፍ

ይህ ዘዴ ተማሪዎች ሐሳባቸውን በትናንሽ ማስታወሻዎች (እንደ "ፖስት-ኢት" ያሉ) ላይ በማስፈር ከግድግዳ ጋር የሚያያይዙበት ዘዴ ነው። የዚህ አቀራረብ ጥቅሞች ተማሪዎች በሌሎች ተማሪዎች ሃሳብ ተፅዕኖ ሳይወድቁ በራሳቸው ሃሳብ ላይ ለማሰላሰል ይችላሉ። ማስታወሻዎቹም ተዛማጅ የሆኑ ጽንሰ ሃሳቦችን ለማደራጀት ለማገዝ እንደገና ሊደራጁ ይችላሉ።

የገፅ-ባህርይ ትወና

የገፅ-ባህርይ ትወና በተማሪዎች የሚተውን አጭር ድራማ ነው። ተምሪዎቹ ገጸ ባህርያቱን ለመተውን ከግል ህይወታቸው የሚወጡ ቢሆንም ባብዛኛው ግን ከግል ህይወታቸው ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል። ዓላማው ተማሪዎቹ የማያውቋቸውን ሁኔታዎች ወይም ክንውኖች በደንብ ለመግለጽ ነው። የሥራ ድርሻ ያላቸው ሰዎች ስለ አንድ ሁኔታ ይበልጥ ለመረዳትና ጉዳዩ ለሚመለከታቸው ሰዎች የሌላውን ችግር እንደራስ የመመልከት ችሎታ እንዲያዳብር ሊያደርጉ ይችላሉ።

- የገፅ-ባህርይ ትወና ከአስመስሎ የመተውን ስራዎች የሚለያይ ቢሆንም አስመስሎ የመተውን ተውኔት አጫጭር ድራማዎችን ያካተተ ቢሆንም አብዛኛውን ጊዜ እነዚህ ድራማዎች የተጻፉ ከመሆናቸውም በላይ እምብዛም ተሻሽለው አይሠሩም።

* የገፅ-ባህርይ ትወና ጥሩ ጎዥ ከእውነተኛ ህይወት መኮረጅ መቻሉ ነው። ቀላል መልስ የሌላቸው ጥያቄዎችን ሊያስነሳም ይችላል። ለምሳሌ ስለ ገፅ-ባህርይ ትክክለኛ ወይም የተሳሳተ ባህሪ፣ የበለጠ ግንዛቤን ለማግኘት፣ ጠቃሚው ዘዴ ተማሪዎችን ገፅ-ባህርይ ቀይረው እንዲተውኑ መጠየቅ ነው።

የገፅ-ባህርይ ትወና በጥንቃቄ ሊከናወን ይገባል። በመጀመሪያ ደረጃ ተማሪዎች ትወናው መጨረሻ ላይ በቂ ጊዜ ወስደው ከገፅ-ባህርይ እንዲወጡ መፍቀድ አስፈላጊ ነው። በሁለተኛ ደረጃ ሁሉም ሰው የግለሰቦችን ስሜት እና የቡድኑን ማህበራዊ መዋቅር ማክበር አለበት። ለምሳሌ፣ አካል ጉዳተኞችን በሚመለከት የሚጫወተው ሚና አንዳንድ ተማሪዎች በአካል ጉዳተኝነት ሊሰቃዩ እንደሚችሉ (ምናልባት የማይታዩ) ወይም የአካል ጉዳተኛ ዘመድ ወይም የቅርብ ወዳጆች ሊኖራቸው እንደሚችሉ ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት። ጉዳት ሊሰማቸው፣ እንዲጋለጡ ወይም እንዲገለሉ መገደድ የለባቸውም። ያ ከሆነ በቁም ነገር ይውሰዱት (ይቅርታ ይጠይቁ፣ ጉዳዩን እንደ ምሳሌ ይመልሱ፣ ወዘተ)። እንዲሁም ስለ ስቴሪዮታይፕ በጣም ይጠንቀቁ። የገፅ-ባህርይ ትወና ተሳታፊዎች መስለው በሚጫወቷቸው ባህርያት ለሌሎች ሰዎች ያላቸውን አመለካከት ቁልጭ አድርገው ያስያሉ። እነዚህ ጉዳዮች ይህን የትወና ጨዋታ ይበልጥ አስደሳች ያደርጉታል። በውይይትና በማብራሪያ ጊዜ ጉዳዩን ማንሳትና በእውነት በገፅ ባህርይ ውስጥ የተወከሉ ሰዎች እውነተኛ ባህርያት ይህን ሊመስል ይችላል ብሎ መጠየቅ ተገቢ ነው። ተማሪዎች ሁልጊዜ የማያቋርጥ፣ ወሳኝ የመረጃ ግምገማ አስፈላጊነት እንዲያውቁ ማድረግ ትምህርት ይሰጣል። ስለዚህ ተሳታፊዎች የገጸ ባህርይን እድገት መስረት ያደረጉበትን መረጃ የት እንዳገኙት መጠየቅ ይችላሉ።

አስመስሎ መተወን

አስመስሎ መተወን ሁሉንም ሰው የሚያካትት የገፁ-ባህርይ ትወና ተጨማሪ ክፍል ተደርገው ሊወሰዱ ይችላሉ። ሰዎች ምቹና አስተማማኝ በሆነ መንገድ ከአስቸጋሪ ሁኔታዎች ልምድ እንዲወስዱ ያስችላሉ። አስመስሎ መተወን አብዛኛውን ጊዜ በተወሰነ መጠን ስሜታዊ መሆንን የሚጠይቅ ሲሆን ይህም በጣም ውጤታማ የሆነ መሣሪያ እንዲሆን ያደርገዋል። ተማሪዎች የሚማሩት ቁም ነገር አእምሯዊና አካላዊ ብቻ ሳይሆን ስሜታዊም ጭምር ነው።

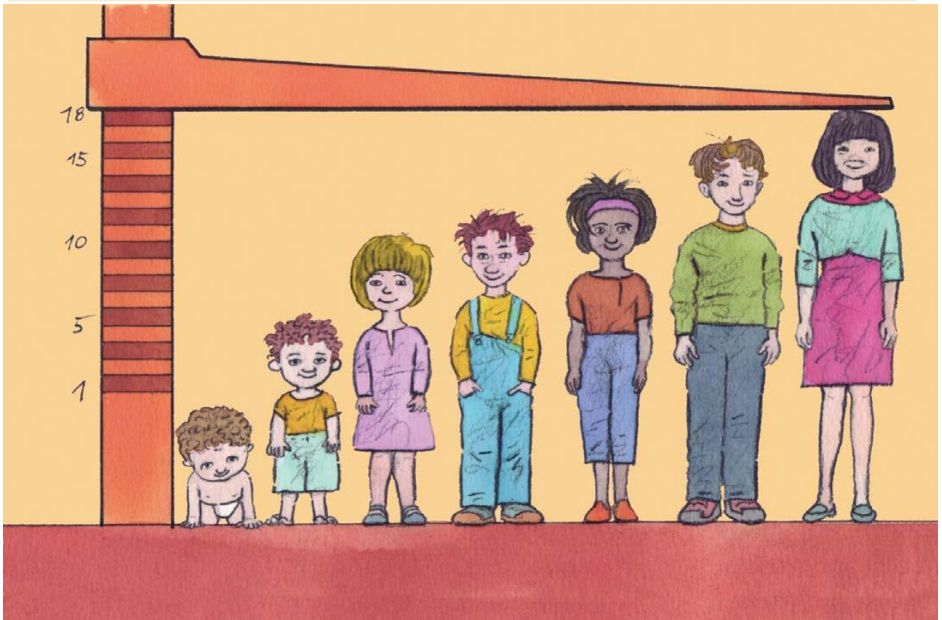
ከትወና በሁዋላ ውይይት ላይ መታደም በጣም ወሳኝ ነው። ተሳታፊዎች ስለ ስሜታቸው፣ ስለአደረጉት ምርጫ ለምን እንደሰሩ፣ ያስተዋሉትን ማናቸውም ግፍና ማንኛውም ስኬታቸውን ምን ያህል ተቀባይነት እንዳለው ማውራት ይኖርባቸዋል። በተሞክሮዎቻቸው እና በእውነተኛ አለም ሁኔታዎች መካከል ያለውን ግንኙነት ለመገንዘብ እንዲችሉ እርዳታ ሊደረግላቸው ይገባል።

*ስለቡድን ስራ ቴክኒኮች የበለጠ ለማወቅ በብሮሹሩ ሁለተኛ ክፍል በርዕሱ በተዘረዘረው የአውሮፓ ምክር ቤት ህትመት COMPASS ውስጥ "ስለ ልጆች እና ሰብአዊ መብቶች ተጨማሪ የትምህርት ምንጮች" የሚለውን ርዕስ ይመልከቱ።

የተባበሩት መንግስታት የልጆች መብቶች ኮንቬንሽን አንደሚለው፣ ልጅ የሚባለው የአዋቂነት ዕድሜ ላይ ያልደረሰ ማንኛውም ሰው ነው።

እኛ ልጆች፣ መብቶቻችንን የማወቅ መብት አለን።

ሁሉም ሀገሮች የልጆችን መብቶች ማክበር እና የእኛን የወደፊት ፍላጎታችንን ማስጠበቅ ይገባቸዋል።

ተጨማሪ መረጃ - (የሕጻናት መብት ድንጋጌ አንቀጽ 1) መምህሩ በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ጠቅላላ ጉባኤ የጸደቀውን የሕጻናት መብት ኮንቬንሽን ለልጆቹ ያስረዳል። መምህሩ የዜግነት መብትን ለማስከበር ቁርጥ ውሳኔ ማድረግ ስለሆነው የረጅም ጊዜ ግብ ጎላ አድርጎ ሊነግራቸው ይችላል።

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- መወያየት እና " የመብቶችን ዝርዝር የያዘ ፖስተር " መፍጠር።

✦ ሰው መሆን ሲባል ምን ማለት ነው?

✦ ሕግና ደንብ ያለን ለምንድን ነው?

✦ ልጆች መብታቸውን የሚያረጋግጥ ልዩ ሰነድ ያላቸው ለምንድን ነው?

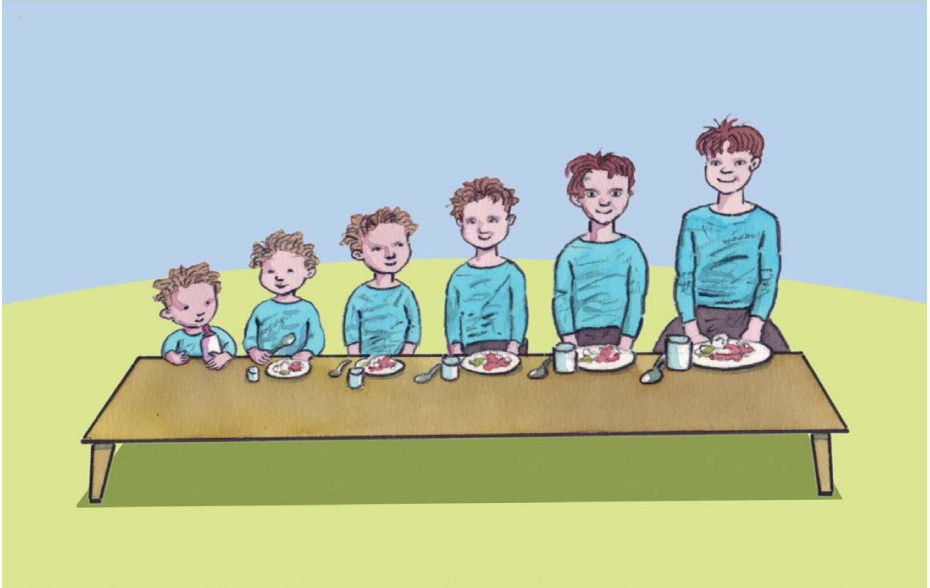
✦ በልጆች መብቶች ኮንቬንሽን የተረጋገጡት መብቶች የትኞቹ ናቸው? (በቡድን ያሉ ልጆች የሚያውቋቸውን መብቶች ይዘረዝራሉ፤ ከቡድኖች ሪፖርቶች በኋላ በልጆች መብቶች ላይ የጋራ የመብቶችን ዝርዝር የያዘ ፖስተር ሊዘጋጅ ይችላል)

✦ ስለነዚህ መብቶች የት ተማርን?

✦ ስለ መብቶቻችን ተጨማሪ መረጃ ማግኘት የምንችለው እንዴትና የት ነው?

✦ ዘላቂ ጥቅማችን ምንድን ነው? (ልጆች ፍላጎታቸውን ዘርዝረው እርስ በርሳቸው ያወዳድሩታል)

እኛ ልጆች፡ በህይወት የመኖርና የመበልፀግ መብት አለን። የበቂ ምግብ እና ንፁህ የሆነ መጠጥ ውሃ የማግኘት መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ፡ (የህፃናት መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 6 እና 27) ይህ መብት ልዩ ጠቀሜታ ያለው እና በተባበሩት መንግስታት ጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ትኩረት የተሰጠው ነው። መምህሩ እነዚህን መብቶች በማረጋገጥ ረገድ የመንግስት ከፍተኛ የስራ ሀላፊዎችና እና ታዋቂ ግለሰቦች ያለባቸውን ሃላፊነት ሊያመለክት ይችላል። ሊሞክሩ የሚችሉ ተግባራት፡- የግድግዳ ጽሑፍ እና ውይይት

- * ለአንድ ልጅ አድጎት (ደህንነት፣ ምግብ፣ ውሃ፣ ትምህርት) ምን ያስፈልጋል?
- * በቂ ምግብ እና ንፁህ የመጠጥ ውሃ ማለት ምን ማለት ነው?
- * ይህ መብት በጣም አስፈላጊ የሆነው ለምንድን ነው?
- * ይህ መብት ለልጆች የማይረጋገጥባቸው (የት) አጋጣሚዎች እንዳሉ ታውቃለህ?
- * ማን ሊረዳቸው ይገባል? እኛስ በምን መንገድ ሊንረዳቸው እንችላለን?

ያለንበት ቦታ የትም ቢሆን ፣ ስንወለድ ስም የማግኘት እና ዜግነት የማግኘት መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ፡ (የሕጻናት መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 7 እና 8) መምህሩ የስም አስፈላጊነትን እንደ አንድ የማንነት አካል አድርጎ ማወያየት ይችላል። የአካባቢ ስሞችን ከተነጋገርን በኋላ ምናልባት ስለ ዓለም አቀፍ ስሞች እና ዜግነት ሊወያዩ ይችላሉ።

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- በአለም ካርታ ፊት ለፊት በማቅረብ የሚደረግ ውይይት፡ መምህሩ የ55ቱን የ OSCE ሀገራትን አካባቢ ያሳያል፤ በየቦታው ያሉ ህጻናት ስለህጻናት መብቶች እንደሚማሩ (ሁሉም ሰው የራሱ የሆነ ስም የማግኘት እና የዜግነት መብት አለው) እና በርካታ ጉዳዮችን ያቀርባል።

- * ስም የመኖር ትርጉም ምን ማለት ነው?
- * ስም ወይም ዜግነት የሌላቸውን ልጆች ታውቃለህ? የልደት የምስክር ወረቀት የሌላቸው ልጆች ስምተው ያውቃሉ? ጉዳቱስ ምንድን ነው?

እኛ ልጆች፣ ከወላጆቻችን፣ ከቤተሰቦቻችን፣ ከሚንከባከቡን ሰዎች ጋር የመኖር መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ፡ (የህፃናት መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 5፣9 እና 18)

በዚህ አንቀጽ የልጆችን ጥቅም በተሻለ መንገድ የማስጠበቅን መርህ ማንጸባረቅ ይቻላል። ይህ መብት በልጆች መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 3 ላይ በዝርዝር ተብራርቷል። የልጆችን ደህንነትና እና ጥቅማቸውን ለማረጋገጥ አንዳንድ ጊዜ ልጆች ከቤተሰብ ወይም ከአሳዳጊያቸው ማራቅ ተገቢ ነው።

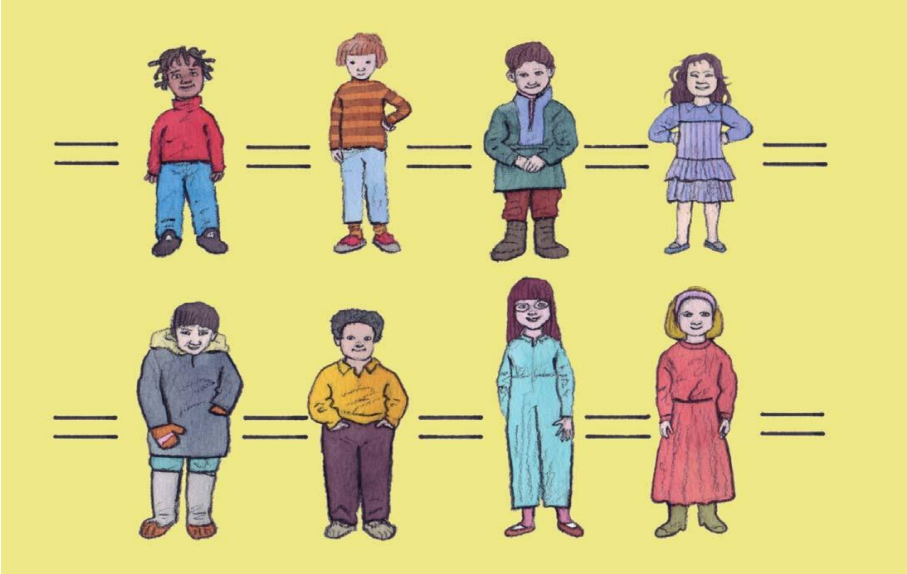
ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- የጥንድ ቡድን እና ውይይት

✦ ምን አይነት ቤተሰብ ያውቃሉ (መጠናቸው የተለያዩ ቤተሰቦች፣ የተለያዩ ቁጥር ያላቸው ልጆች፣ እናት ወይም አባትን ብቻ የያዘ ነጠላ ቤተሰብ፣ ከአያት እስከ የልጅ ልጅን ያጠቃለለ ባለብዙ ትውልድ ቤተሰብ ወዘተ.)?

✦ ወላጆች/አሳዳጊዎች ከሁሉ የተሻለ እንክብካቤ ያደርጉልናል ማለት ምን ማለት ነው? በምን መንገድ?

✦ እናንተንስ በደንብ የሚንከባከባችሁ ማን ነው?

በጾታ፣ በዘር፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት፣ ወይም በጎሳ ማንም ሰው በልጆች ላይ አድልዎ የማድረግ መብት የለውም።

ተጨማሪ መረጃ ፣ (የህጻናት መብት ድንጋጌ አንቀጽ 2) የህፃናት መብት ኮንቬንሽንን ጨምሮ ዓለም አቀፍ የህግ ሰራዊት የሚጀመሩት አለማዳላት በሚል መርህ ላይ ነው። በዚህ ስምምነት መሠረት እያንዳንዱ ልጅ ሁሉንም መብቶችና ነፃነቶች የማግኘት መብት አለው ።

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- ውይይት እና የሚዲያ መረጃን መጠቀም ይቻላል።

✦ መምህሩ ልጆች በዓለም ላይ ስላሉ ልዩነቶች ያላቸውን ሃሳብ በድምጻዊነት እንዲያብላሉት ያበረታታል፡- የትኞቹን ዘሮች፣ ቋንቋዎች፣ ሃይማኖቶች፣ ብሔረሰቦችና ጎሳዎች እናውቀዋለን ?

✦ ውይይቱ በእኩልነት ላይ በማሰላስልና ልዩነትን በማክበር ላይ ማተኮር ይገባል። በማንኛውም ሁኔታና በየትኛውም ቦታ እንግዳ የሚሆን ሰው መኖሩን አስተውል።

✦ በመካከላችን ያለው ልዩነት ምንድነው? (ለምሳሌ በክፍል ውስጥ)?

✦ በየትኛውስ መንገድ እንመሳሰላለን?

እኛ ልጆች፣ የትምህርት እና ነፃ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት የማግኘት መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ ፤ (የህጻናት መብት ድንጋጌ አንቀጽ 28 እና 29) የዚህ መብት ዋስትና እኩል እድል በማግኘት መርህ ላይ የተመሰረተ ነው።

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- አነስተኛ የቡድን ሥራ፣ ውይይት

✦ ትምህርት አስፈላጊ የሆነው ለምንድን ነው?

✦ በእናንተ ዕድሜ የሚገኙ ልጆች በሙሉ ትምህርት ቤት ይሄዳሉ?

✦ ወደ ትምህርት ቤት የማይሄድ ልጅ ታውቃላችሁ? (በአቅራቢያችሁ፣ ሌላ ቦታ፣ ውጭ አገር) ምክያቱስ ምንድን ነው?

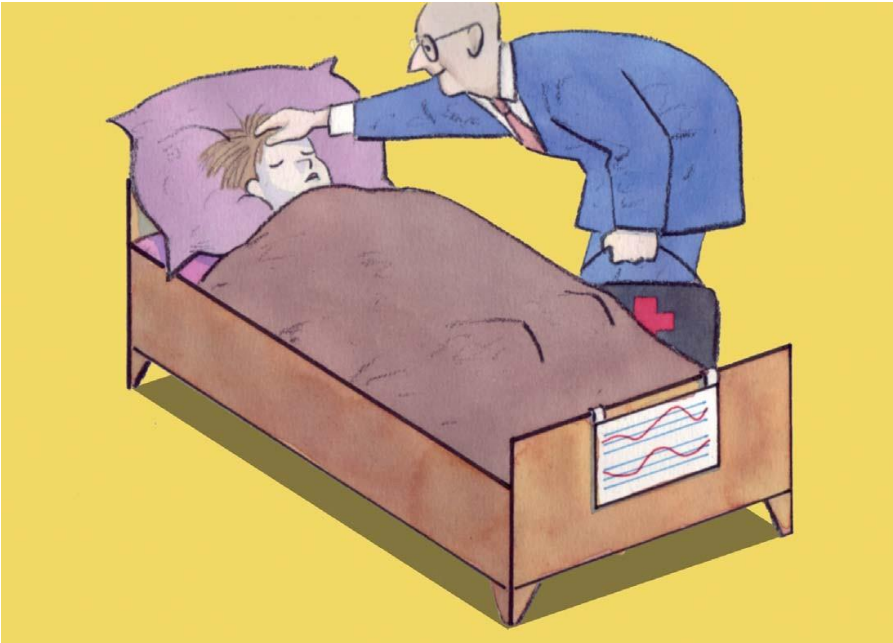
✦ በዓለም ላይ ያሉ ልጆች በሙሉ የአንደኛ ደረጃ ትምህርት ማግኘት አንዲችሉ እንዴት ማረጋገጥ ትችላላችሁ? ይህ አስፈላጊ የሆነው ለምንድን ነው?

እኛ ልጆችን ስሙን ሀሳባችንን የመግለፅ መብት አለን።

- ተጨማሪ መረጃ፡ (የህፃናት መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 12፣ 13፣ 14፣ 15 እና 17)
ሃሳብን ከመግለጽ መብት በተጨማሪ ህጻናት እንደ የመደራጀት፣ የማሰብ፣ የህሊና ነጻነት፣ የሃይማኖት እና መረጃ የማግኘት መብትን የመሳሰሉ መሰረታዊ የዜጎች መብቶች እና ነጻነቶች ተሰጥቷቸዋል።
ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- በተመረጠው ጉዳይ ላይ ውይይት (ፊልሞችን፣ ቪዲዮዎችን እና የፌዴራ ተውኔቶችን መጠቀም ይቻላል)
- * ሁሉም ሰው ስለተመረጠው ጉዳይ የራሱን አስተያየት ይናገራል፤ ሁሉም ሰው ሁሉንም ያዳምጣል።
 - * ራሱን መግለጽ እና ሌሎችን ማዳመጥ ለምን አስፈላጊ የሚለውን መወያየት?
 - * አዋቂዎች አስተያየትዎን እንዲሰሙ እንዴት ማድረግ ይችላሉ?
 - * የዜጎች መብቶች በጣም አስፈላጊ የሆኑት ለምንድነው?

እኛ ልጆች፣ የጤና እንክብካቤ አገልግሎቶችን የማግኘት መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ፡ (የህፃናት መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 24)

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- የገጸ ባህርይ ጨዋታ፣ በቦርድ ላይ መጻፍ እና ውይይት

* እያንዳንዱ ልጅ የሕክምና እንክብካቤን የሚጠይቅ ህመም ይመርጣል።(የታካሚዎችን እና ዶክተሮችን ገጸ ባህርይ መጫወት ይችላሉ።); መምህሩ የተገለፁትን በሽታዎች በቦርዱ ላይ ይዘረዝራል።

* ተወያዩ፡ ይህ መብት በልጆች ጤና አጠባበቅ ላይ ይከበራል? ካልሆነ፣ ይህንን መብት ለልጆች ማን ዋስትና መስጠት አለበት?

ልዩ ፍላጎት ያላቸው ልጆች ልዩ እንክብካቤ የማግኘት መብት አላቸው።

ተጨማሪ መረጃ፡ (የሕፃናት መብቶች ኮንቬንሽን አንቀጽ 23) መምህራን ልዩ ፍላጎት ያላቸው ልጆች ለምን ልዩ እንክብካቤ እንደሚያስፈልጋቸው እና አንዳንድ ጊዜ ልጆች እንዴት እንደተወለዱ ወይም በእነሱ ላይ ስለሚደርሱ ሌሎች ነገሮች እንዴት እንደሚለያዩ ለልጆች ያብራራሉ።
ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- ውይይት

- * ልዩ ፍላጎት ያላቸው ልጆች እነማን ናቸው (የአካል ጉዳተኝነት ዓይነቶችንም ይዘርዝሩ “የተደበቁ አካል ጉዳተኞች” እና አካል ጉዳተኝነት - አካላዊ፣ ስነ-ልቦናዊ፣ ማህበራዊ)?
- * እነዚህ ልጆች የሚያስፈልጋቸውን ልዩ እንክብካቤ እንዴት ሊያገኙ ይችላሉ?
- * መደበኛ ማህበራዊ ኑሮን በመምራት እና በመደበኛ ክፍል ውስጥ ለመሳተፍ እንዴት እርዳታ ሊያገኙ ይችላሉ?

እኛ ልጆች ስደተኞች ወይም በሦስተኛ ሀገሮች ውስጥ የምንኖር የውጭ ሀገር ነዋሪዎች ከሆንን፤ ተገቢ እንክብካቤ እና ጥበቃ የማግኘት መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ (የህፃናት መብት ኮንቬንሽን አንቀጽ 20 እና 22)

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- በወቅታዊ እድገቶች እና ከመገናኛ ብዙሃን በተገኙ ዜናዎች ላይ የተመሰረተ ውይይት * ስደተኞች፣ ጥገኝነት ጠያቂዎች እና የውጭ ዜጎች እነማን ናቸው?

* ከዚህ ጋር በተያያዘ የምታውቁት ነገር አለ? ከየት ነው የመጡት?

* በጣም የሚያስፈልጋቸው ነገር ምንድን ነው; ማን ሊረዳቸው ይችላል? በምንስ መንገድ?

* እንዴት ልንደግፋቸው እንችላለን? (ከመካከላቸው አንዱ ወደኛ ቢመጣ ወይም ከኛ ጋር ያለ ከሆነስ)?

እኛ ልጆች እረፍት የማግኘት ፣ የመጫወት እና በመዝናኛ እንቅስቃሴዎች ውስጥ የመሳተፍ መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ - (የህጻናት መብት ድንጋጌ አንቀጽ 31)

ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- ስዕል ና ውይይት(ስ እሎችን በክፍልና በትምህርት ቤት ውስጥ ማሳየት)

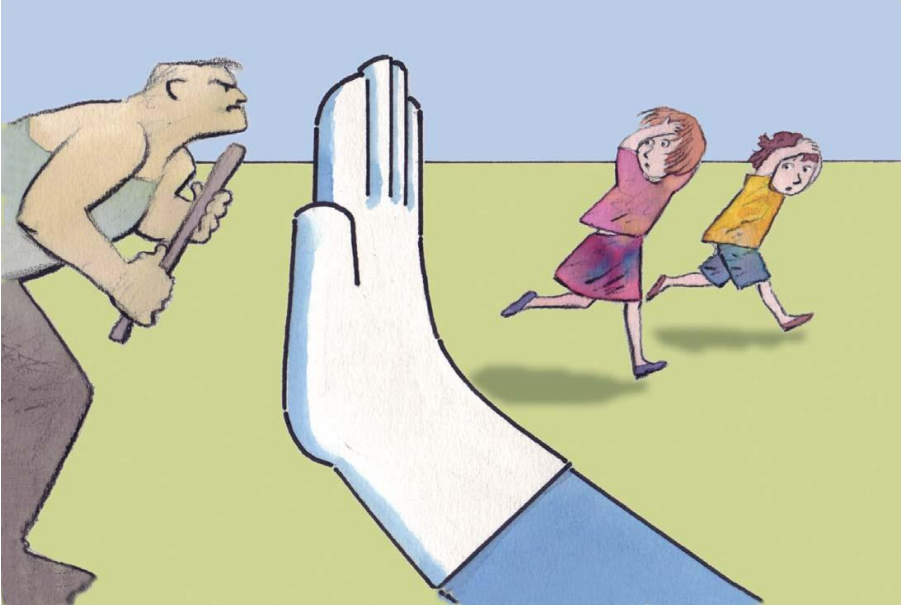
✦ ልጆች በትርፍ ጊዜያቸው መስራት የሚወዱትን ይስላሉ።

✦ እያንዳንዱ ተማሪ ስዕሉን ያቀርብና በሳለው ነገር ላይ ገለጻ ያደርጋል።

✦ መምህሩ በቦርዱ ላይ በጣም የተመረጡ ተግባራትን ይዘረዝራል።

✦ መምህሩ ትርፍ ጊዜ ምን ማለት እንደሆነ እና ለምን አስፈላጊ እንደሆነ ውይይቱ ያካሂዳል።

እኛ ልጆች፣ ከሁሉም ዓይነት ግፍና አድልዎ የመጠበቅ መብት አለን።

ተጨማሪ መረጃ - (የሕፃናት መብት ድንጋጌ አንቀጽ 33፣ 34፣ 35፣ 36፣ 37 እና 38)

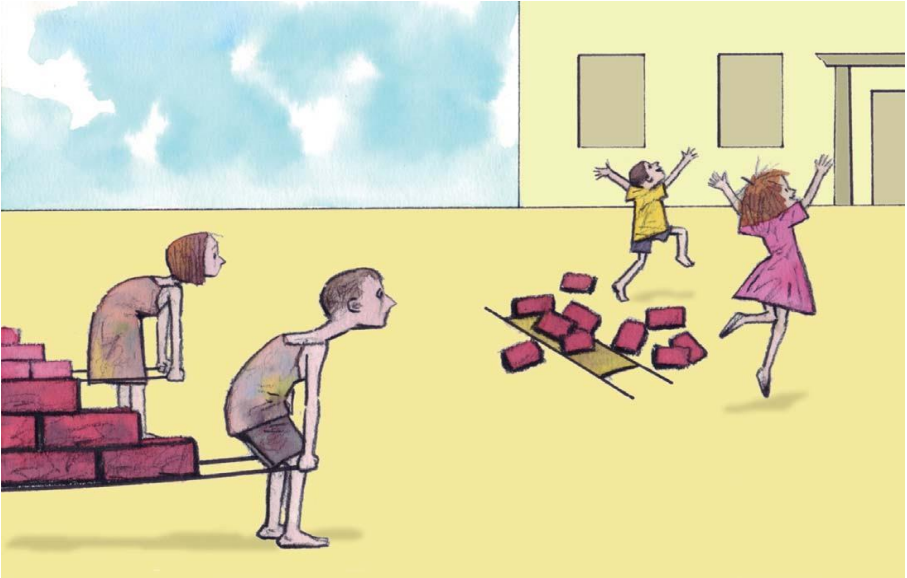
ሊሞከሩ የሚችሉ ተግባራት፡- ውይይት እና የግድግዳ ጽሑፍ

* ምን ዓይነት የኃይል ድርጊቶችን (አካላዊና ስነ ልቦናዊ) ነው የምታውቁት?

* የኃይል ድርጊት የሚፈጽሙት እነማን ናቸው? ተጎጂዎቹስ እነማን ናቸው?

* ልጆችን ከጥቃት የመጠበቅ ኃላፊነት ያለበት ማን ነው?

እኛ ልጆች፣ በተለይም በመማሪያ ዘመናችን እንደ ርካሽ የሰው ኃይል ልናገለግል አይገባም።

ተጨማሪ መረጃ - (የህፃናት መብት ድንጋጌ አንቀጽ 32) መምህራን ልጆች የቤተሰብ አባላት በመሆን ከሚሰሯቸው ኃላፊነቶች ጋር የተያያዙ የቤት ውስጥ ሥራዎችን በማከናወንና በጉልበት ብዝበዛ መካከል ያለውን ልዩነት እንዲገነዘቡ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

መልመጃ : ውይይት

- * እናንተ ልጆች፣ በቤት ውስጥ ወላጆቻችሁን ትረዳላችሁ? ምን አይነት ስራዎችን ታከናውናላችሁ?
- * ወደ ሥራ እንዲሄዱ ስለሚገደዱ ትምህርት ቤት የማይገቡ ልጆችን ታወቃላችሁ?
- * እነዚህ ልጆች ምን ጎደለባቸው?

የሕፃናት መብቶች ኮንቬንሽን

ህዳር 20 ቀን 1989 በወጣው ውሳኔ 44/25 በጠቅላላ ጉባኤው ለፌርማ፣ ለማፅደቅ እና ለሌሎች ተደራሽ እንዲሆን የተከፈተ ሲሆን በአንቀጽ 49 መሠረት ከመስከረም 2 ቀን 1990 ጀምሮ በሥራ ላይ የዋለ።

መግቢያ

በዚህ ስምምነት ውስጥ ያሉ መንግስታት

በተባበሩት መንግስታት ቻርተር ላይ ቢታወጁ መርሆች መሰረት በተፈጥሮ ክብር እና ለሁሉም የሰው ልጅ ቤተሰብ አባላት እኩል እና የማይገፈፉ መብቶች እውቅና መስጠት በዓለም ላይ የነጻነት፣ የፍትህ እና የሰላም መሰረት ነው።

የተባበሩት መንግስታት ህዝቦች በቻርተሩ ውስጥ በመሰረታዊ ሰብአዊ መብቶች እና በሰው ልጅ ክብር እና ዋጋ ላይ ያላቸውን እምነት በማረጋገጥ እና በትልልቅ ነፃነት ውስጥ ማህበራዊ እድገትን እና የተሻሉ የህይወት ደረጃዎችን ለማስተዋወቅ ወስነዋል።

የተባበሩት መንግስታት ድርጅት በአለም አቀፉ የሰብአዊ መብቶች መግለጫ እና በአለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ቃል ኪዳኖች ማንኛውም ሰው በዘር፣ በቀለም፣ በፆታ፣ በቋንቋ፣ በህይማኖት፣ በፖለቲካ ወይም በሌላ አመለካከት፣ በብሄር ወይም በማህበራዊ አመጣጥ፣ በጉብረት፣ በትውልድ ወይም በሌላ አቋም ልዩነት ሳይደረግ ሁሉም ሰው በውስጡ የተቀመጡትን መብቶችና ነጻነቶች በሙሉ ማውጣቱ እና ስምምነት ላይ መድረሱን በመገንዘብ።

በአለም አቀፉ የሰብአዊ መብቶች መግለጫ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ልጅነት ልዩ እንክብካቤ እና እርዳታ የማግኘት መብት እንዳለው አስታውቋል።

ቤተሰብ፣ የህብረተሰቡ መሠረታዊ የህብረተሰብ ክፍል እና የተፈጥሮ አካባቢ ለሁሉም አባላቶቹ እና በተለይም ህጻናት በህብረተሰቡ ውስጥ ሙሉ ሚናውን እንዲወጣ አስፈላጊውን ጥበቃና ድጋፍ ማግኘት እንዳለበት በማመን።

ሕፃኑ ለባህሪው ተስማሚ እድገት በቤተሰብ አካባቢ ውስጥ ፣ በደስታ ፣ በፍቅር እና በመግባባት ማደግ እንዳለበት በመገንዘብ ፣

ሕፃኑን በኅብረተሰቡ ውስጥ ለግለሰብ ሕይወት ሙሉ በሙሉ ማዘጋጀት እና በተባበሩት መንግስታት ቻርተር ውስጥ ቢታወጁ የአመለካከት መንፈስ እና በተለይም የሰላም ፣ የክብር ፣ የመቻቻል ፣ የነፃነት ፣ የእኩልነት እና የአብሮነት መንፈስ ውስጥ ማሳደግ ያለውን አስፈላጊነት ከግምት ውስጥ በማስገባት ፣ በ1924 በጄኔቫ የህፃናት መብቶች መግለጫ እና በህዳር 20 ቀን 1959 በጠቅላላ ጉባኤ በፀደቀው የህፃናት መብቶች መግለጫ ላይ ለህፃናት ልዩ ጥበቃ የመስጠት አስፈላጊነት የተደነገገው እና በአለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች መግለጫ በአለም አቀፍ የሲቪልና የፖለቲካ መብቶች አንቀጽ 2 ላይ እውቅና ያገኘ መሆኑን በማስታወስ የማህበራዊ እና የባህል መብቶች (በተለይ አንቀጽ 10) እና በልዩ ኤጀንሲዎች እና የሕፃኑ ደህንነት ላይ በሚመለከቱ ዓለም አቀፍ ድርጅቶች አግባብነት ባላቸው ህጎች እና መሳሪያዎች ውስጥ ፣

በልጆች መብቶች መግለጫ ላይ እንደተገለጸው "ሕፃኑ በአካልና በአእምሮአዊ ብስለት ምክንያት ልዩ ጥበቃ እና እንክብካቤ ያስፈልገዋል፣ ይህም ከመወለዱ በፊትም ሆነ ከተወለደ በኋላ ተገቢውን የህግ ጥበቃን ጨምሮ" መሆኑን ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት፡

የህጻናትን ጥበቃ እና ደህንነትን የሚመለከቱ የማህበራዊ እና የህግ መርሆዎች መግለጫን በማስታወስ በልዩ ሁኔታ ከሀገር አቀፍ እና ከአገር ውስጥ ጉዲፈቻ እና የማደግ ልምምዶች ጋር የተባበሩት መንግስታት የወጣት ፍትህ አስተዳደር መደበኛ ዝቅተኛ ህጎች (የቤጂንግ ህጎች) እና ሴቶች እና ህጻናት በድንገተኛ አደጋ እና የታጠቁ ህፃናት ጥበቃ ላይ መግለጫን በማስታወስ

በሁሉም የአለም ሀገራት በተለይ በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ የሚኖሩ ህጻናት መኖራቸውን በመገንዘብ ለእነዚህ ህፃናት ልዩ ትኩረት መስጠት አስፈላጊ መሆኑን በመገንዘብ፡

የኢምፓዩንዱን ህዝብ ወጎች እና ባህላዊ እሴቶች በልጆች ጥበቃ እና ተስማሚ ልማት ውስጥ ያለውን ጠቀሜታ ከግምት ውስጥ በማስገባት ፡

በሁሉም አገሮች በተለይም በማደግ ላይ ባሉ አገሮች የሕፃናትን የኑሮ ሁኔታ ለማሻሻል ዓለም አቀፍ ትብብር አስፈላጊ መሆኑን በመገንዘብ፡

እንደሚከተለው ተስማምተዋል፡-

ክፍል አንድ

አንቀጽ 1

ለዚህ ስምምነት ዓላማ፣ ልጅ ማለት ከልጆች ጋር በሚስማማው ሕግ መሠረት አብላጫዎቹ ቀደም ብለው ካልተገኙ በስተቀር ከአሥራ ስምንት ዓመት በታች የሆነ ሰው ማለት ነው።

አንቀጽ 2

1. ፈራሚ አገራት በዚህ ስምምነት ውስጥ የተመለከቱትን መብቶች ለማክበር እና መብቶቻቸውን በክብር ላሉ ህጻን ሁሉ ያለ ምንም አይነት ልዩነት እና የልጁ ወይም የወላጆቹ ወይም የእሷ ወላጆች ወይም ህጋዊ አሳዳጊዎች ዘር፣ ቀለም፣ ጾታ፣ ቋንቋ፣ ሃይማኖት፣ ፖለቲካዊ ወይም ሌላ አስተያየት፣ ብሄራዊ፣ ዘር ወይም ማህበራዊ አመጣጥ፣ ንብረት፣ አካል ጉዳተኝነት፣ የትውልድ ወይም ሌላ አቋም ምንም ይሁን ምን ለማክበር እና ለማረጋገጥ ግዴታ ይገባሉ።

2. በወላጆቹ፣ በህጋዊ አሳዳጊዎቹ ወይም በቤተሰቡ አባላት ህጋዊ ሁኔታ፣ እንቅስቃሴ፣ በሚታወቅ አመለካከት ወይም እምነት መሰረት ህፃኑ ከማንኛውም አይነት አድልዎ ወይም ቅጣት በብቃት የተጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ፈራሚ አካላት ተገቢውን እርምጃ ሁሉ ይወስዳሉ።

አንቀጽ 3

1. በመንግስት ወይም በግል ማህበራዊ ጥበቃ ተቋማት፣ በፍርድ ቤት፣ በአስተዳደር ባለስልጣናት ወይም በሕግ አውጭ አካላት በሚደረጉት ሁሉም ድርጊቶች ህጻናትን በሚመለከቱ እርምጃዎች የልጆችን ጥቅም በቅድሚያ ግምት ውስጥ ማስገባት አለባቸው።

2. ፈራሚ አካላት የወላጆቹን፣ የህግ አሳዳጊዎችን ወይም ሌሎች በህጋዊ መንገድ ለእሱ ወይም ለእሷ ኃላፊነት ያለባቸውን ግለሰቦች መብትና ተግባር ከግምት ውስጥ በማስገባት ለልጆች ደህንነት አስፈላጊ የሆነውን ጥበቃ እና እንክብካቤ ያደርጋሉ። ለዚህም ተገቢውን የህግ እና የአስተዳደር እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

3. ፈራሚ አካላት የህጻናትን ኃላፊነት የሚወስዱ እና ጥበቃቸውን የሚያረጋግጡ ተቋማትን ፣ አገልግሎቶችን እና ተቋማትን አሠራር በተለይም በደህንነት እና በጤና መስክ እና በሠራተኞቻቸው ብዛት እና ብቃት እንዲሁም ተገቢውን ቁጥጥር መኖሩን ማረጋገጥ አለባቸው ።

አንቀጽ 4

በዚህ ስምምነት ውስጥ እውቅና ያገኙ መብቶችን ተግባራዊ ለማድረግ ፈራሚ አካላት ሁሉንም አስፈላጊ የህግ አውጭ፣ አስተዳደራዊ እና ሌሎች እርምጃዎችን ይወስዳሉ። በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊ እና በባህላዊ መብቶች ላይ እነዚህን ርምጃዎች በተቻለ መጠን ያላቸውን ሀብቶች እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በአለም አቀፍ ትብብር ማዕቀፍ ውስጥ ይወስዳሉ።

አንቀጽ 5

ፈራሚ አገራት የወላጆችን ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሰፋ ቤተሰብ ወይም ማህበረሰብ አባላት፣ በአካባቢው ባህል፣ ህጋዊ አሳዳጊዎች ወይም ሌሎች ለልጁ ህጋዊ ኃላፊነት ያላቸው ሰዎች ከልጁ እድገት አቅም ጋር በሚጣጣም መልኩ በዚህ ስምምነት ውስጥ እውቅና ያለው የልጅ መብቶች በሚፈጽምበት ጊዜ ተገቢውን አቅጣጫ እና መመሪያ ለማቅረብ የወላጆችን ወይም የማህበረሰብ አባላትን ሀላፊነቶች፣ መብቶች እና ግዴታዎች ማክበር አለባቸው።

አንቀጽ 6

1. ፈራሚ አገራት እያንዳንዱ ልጅ በህይወት የመኖር መብት እንዳለው ይገነዘባሉ።
2. ፈራሚ አገራት በተቻለ መጠን የልጅ ህልውና እና እድገት ማረጋገጥ አለባቸው።

አንቀጽ 7

1. ልጅ ከተወለደ በኋላ ወዲያውኑ የተመዘገበ እና ከተወለደ ጀምሮ እስከ ስም፣ ዜግነት የማግኘት መብት እና በተቻለ መጠን በወላጆቹ የመታወቅ እና እንክብካቤ የማግኘት መብት አለው።
2. ፈራሚ አገራት እነዚህ መብቶች በአገራዊ ህጋቸው እና በሚመለከታቸው አለም አቀፍ ሰነዶች በሚኖራቸው ግዴታ በተለይም ህፃኑ ሀገር አልባ በሚሆንበት ጊዜ መተግበራቸውን ማረጋገጥ አለባቸው።

አንቀጽ 8

1. ፈራሚ አገራት በህግ የታወቁትን ዜግነት፣ ስም እና የቤተሰብ ግንኙነቶችን ጨምሮ ማንነቱን የመጠበቅ መብቱን ከህገ-ወጥ ጣልቃ ገብነት ለማክበር ይወስናሉ።

2. አንድ ልጅ ማንነቱን ከሚወክሉት ነገሮች በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ በህገ-ወጥ መንገድ ከተነጠቀ፣ ማንነቱ በተቻለ ፍጥነት እንዲመለስ ፈራሚ አገራት ተገቢውን እርዳታ እና ጥበቃ ሊያደርጉላቸው ይገባል።

አንቀጽ 9

1. ፈራሚ አገራት አንድ ልጅ ከወላጆቹ ወይም ከልጁ ፈቃድ ውጭ እንዳይነጣጠል ማረጋገጥ አለባቸው፣ ሀላፊነት ያላቸው ባለስልጣናት፣ በፍርድ ግምገማ እና በሚመለከታቸው ህጎች እና ሂደቶች መሰረት፣ መለያየት ለልጁ ጥቅም አስፈላጊ መሆኑን ካልወሰኑ በስተቀር። እንዲህ ዓይነቱ ውሳኔ በልዩ ጉዳዮች ላይ አስፈላጊ ሊሆን ይችላል፣ ለምሳሌ፣ ወላጆች ልጁን ሲበድሉ ወይም ችላ ሲሉ፣ ወይም ተለያይተው የሚኖሩበት እና የልጁን የመኖሪያ ቦታ በተመለከተ ውሳኔ መስጠት አለበት።

2. በዚህ አንቀጽ 1 በተመለከተት ሁሉም ጉዳዮች ሁሉም ፍላጎት ያላቸው ወገኖች በክርክሩ ላይ እንዲሳተፉ እና ሀሳባቸውን እንዲገልጹ እድል ይሰጣቸዋል።

3. ፈራሚ አገራት ከአንዱ ወይም ከሁለቱም ወላጆች የተነጠለውን ልጅ ከልጁ ጥቅም የሚጻረር ካልሆነ በስተቀር ከሁለቱም ወላጆች ጋር ግላዊ ግንኙነቶችን እና ቀጥተኛ ግንኙነትን በቋሚነት የመጠበቅ መብታቸውን ማክበር አለባቸው።

4. የመንግስት አካል ከሚወስዳቸው እርምጃዎች ማለትም መታሰር፣ መሰደድ፣ መባረር ወይም መሞት (በየትኛውም ምክንያት በእስር ላይ እያለ ሞትን ጨምሮ) ከወላጆች ወይም ከህጻኑ የመለየት ውጤት ከተገኘ፣ የሚመለከተው አካል በተጠየቀ ጊዜ ለወላጆቹ፣ ለልጁ ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሌላ የቤተሰብ አባል ያለበትን መረጃ ካልገለፅን በስተቀር የቤተሰቡ አባል ወይም አባላት ያሉበትን ቦታ በተመለከተ አስፈላጊ መረጃን ይሰጣል። የልጁ ለሌሎች አካል እንደዚህ አይነት ጥያቄ ማቅረብ በራሱ ለሚመለከተው ሰው ወይም ሰዎች አሉታዊ መዘዝን እንደማያመጣ ማረጋገጥ አለባቸው።

አንቀጽ 10

1. በአንቀጽ 9 አንቀጽ 1 መሠረት ፈራሚ አገራት አንድ ልጅ ወይም ወላጆቹ ለቤተሰብ መገናኘቱ ዓላማ ወደ ሚመለከተው አካል ለመግባት ወይም ለቀው እንዲወጡ የሚቀርብ ማንኛውም ጥያቄ ሚመለከተው አካል በአዎንታዊ፣ ሰብአዊነት እና አፋጣኝ ግምት ውስጥ ይገባል። የሚመለከታቸው አካላት እንዲህ ዓይነቱን ጥያቄ ማቅረብ በአመልካቾች እና በቤተሰባቸው አባላት ላይ አሉታዊ መዘዝን እንደማያመጣ ማረጋገጥ አለባቸው።

2. ወላጆቹ በተለያዩ ግዛቶች የሚኖሩ ልጆች ከተለዩ ሁኔታዎች በስተቀር ከሁለቱም ወላጆች ጋር ግላዊ ግንኙነቶችን እና ቀጥተኛ ግንኙነቶችን በቋሚነት የመጠበቅ መብት አላቸው። ለዚህም እና በአንቀጽ 9 አንቀጽ 1 መሰረት በፈራሚ አገራት ግዴታ መሰረት ህጻን እና ወላጆቹ ሀገራቸውን ጨምሮ ከየትኛውም ሀገር የመውጣት እና ወደ አገራቸው የመመለስ መብታቸውን ያከብራሉ። ከየትኛውም ሀገር የመውጣት መብት የሚጣለው በህግ በተደነገገው መሰረት እና ብሔራዊ ደህንነትን፣ ህዝባዊ ሰላምን (አሬድ የህዝብን)፣ የህዝብ ጤናን ወይም ስነ-ምግባርን ወይም የሌሎችን መብቶች እና ነጻነቶች ለመጠበቅ አስፈላጊ በሆኑ እና በዚህ ስምምነት ውስጥ ከተካተቱት ሌሎች መብቶች ጋር የሚጣጣም ነው።

አንቀጽ 11

1. ፈራሚ አገራት ህገ-ወጥ ዝውውርን እና ወደ ውጭ አገር የሄዱ ህፃናትን ያለመመለስን ለመዋጋት እርምጃዎችን ይወስዳሉ።
2. ለዚህም ፈራሚ አገራት የሁለትዮሽ ወይም የባለብዙ ወገን ስምምነቶች መደምደሚያ ወይም አሁን ካሉ ስምምነቶች ጋር መቀላቀልን ያስተዋውቃሉ።

አንቀጽ 12

1. ፈራሚ አገራት የራሱን ወይም የሷን አመለካከት ለማራመድ የሚችል ልጅ እራሱን በሚመለከቱ ጉዳዮች ሁሉ ሀሳቦቹን በነጻነት የመግለጽ መብት እንዳለው፣ የልጁ አመለካከት በልጁ ዕድሜ እና ብስለት መሰረት ተገቢውን ከብደት እንዲሰጠው ያረጋግጥላታል።
2. ለዚህም በተለይ ህፃኑን በሚነካ በማንኛውም የዳኝነት ወይም የአስተዳደር ሂደት በቀጥታም ሆነ በተወካይ ወይም አግባብ ባለው ድርጅት አማካኝነት ህፃኑን ከብሄራዊ ህግ የሥርዓት ደንቦች ጋር በተጣጣመ መልኩ እንዲሰማ እድል ይሰጠዋል ።

አንቀጽ 13

1. ህፃኑ ሀሳብን በነፃነት የመግለፅ መብት አለው። ይህ መብት ድንበር ሳይገድበው በቃልም ሆነ በጽሑፍ፣ በኅትመት፣ በሥነ ጥበብ መልክ ወይም ሕፃኑ በመረጠው በማንኛውም ሚዲያ ማንኛውንም ዓይነት መረጃ የመፈለግ፣ የመቀበልና የማስተላለፍ ነፃነትን ይጨምራል።
2. የዚህ መብት አጠቃቀም በሕግ በተደነገገው እና አስፈላጊ ለሆኑት ገደቦች ብቻ ሊጋለጥ ይችላል።
(ሀ) የሌሎችን መብት ወይም መልካም ስም ማክበር; ወይም
(ለ) የሀገርን ደህንነት፣ ህዝባዊ ሰላምን፣ የህዝብ ጤናን ወይም ስነ-ምግባርን መጠበቅ።

አንቀጽ 14

1. ፈራሚ አገራት የልጆችን የመግለጽ፣ የህሊና እና የሃይማኖት ነፃነት መብት ያከብራሉ።
2. ፈራሚ አገራት የወላጆችን መብት እና ግዴታ ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የልጁን ህጋዊ አሳዳጊዎች ከልጁ እድገት አቅም ጋር በሚጣጣም መልኩ ልጁን ከላይ የተጠቀሰውን መብት እንዲጠቀም የመምራት መብትን ማክበር አለባቸው።
3. ሃይማኖትን ወይም እምነትን የመግለጽ ነፃነት በሕግ በተደነገገው መሠረት የሕዝብን ደህንነት፣ የሕዝብን ሰላም፣ የሕዝብ ጤናና ሥነ ምግባርን ወይም የሌሎችን መሠረታዊ መብቶችና ነፃነቶች ለመጠበቅ አስፈላጊ በሆኑት ገደቦች ሊገደብ ይገባል።

አንቀጽ 15

1. ፈራሚ አገራት የልጁን የመሰብሰብ እና ሰላማዊ የመሰብሰብ መብቶችን ይገነዘባሉ።

2. የእነዚህ መብቶች አጠቃቀም በህግ በተደነገገው እና በዲሞክራሲያዊ ማህበረሰብ ውስጥ ለሀገር ደህንነት፣ ለህዝብ ደህንነት ወይም ለህዝብ ደህንነት ሲባል ወይም የህዝብ ጤናን ወይም የሞራልን ደህንነት ለመጠበቅ ወይም የሌሎችን መብትና ነፃነት ለመጠበቅ አስፈላጊ በሆኑት ገደቦች ሊጣል ይችላል።

አንቀጽ 16

1. ማንኛውም ልጅ በዘፈቀደ ወይም በህገ ወጥ መንገድ በግላዊነት፣ በቤተሰቡ፣ በቤቱ ወይም ከሱ ጋር የተያያዙ ጉዳዮች ላይ ጣልቃ መግባት ወይም በከብሩ እና በስሙ ላይ ህገ-ወጥ ጥቃት ሊደርስበት አይገባም።

2. ህጻኑ ከእንደዚህ አይነት ጣልቃገብነት ወይም ጥቃቶች የህግ ከለላ የማግኘት መብት አለው።

አንቀጽ 17

ፈራሚ አገራት የመገናኛ ብዙሃንን ጠቃሚ ተግባር ይገነዘባሉ እናም ህፃኑ ከተለያዩ ሀገራዊ እና አለምአቀፍ ምንጮች መረጃ እና ቁሳቁሶችን የማግኘት መብት እንዳለው ማረጋገጥ አለባቸው። ይህም የልጁን ማህበራዊ፣ መንፈሳዊ እና ሥነ ምግባራዊ ደህንነት እና አካላዊ እና አእምሮአዊ ጤናን ለማሳደግ የተነደፉትን ያጠቃልላል። ለዚህም ፈራሚ አገራት የሚከተሉትን ማድረግ አለባቸው፡-

(ሀ) መገናኛ ብዙሃን ለልጅ ማህበራዊ እና ባህላዊ ጠቀሜታ ያላቸውን እና የአንቀጽ 29 መንፈስን የሚከተሉ መረጃዎችን እና ቁሳቁሶችን እንዲያስረጩ ማበረታታት።

(ለ) ከተለያዩ ባህላዊ፣ አገራዊ እና ዓለም አቀፍ ምንጮች እነዚህን መረጃዎች እና ቁሳቁሶችን በማምረት፣ በመለዋወጥ እና በማስረጩት ዓለም አቀፍ ትብብርን ማበረታታት።

(ሐ) የልጆች መጽሐፍትን ማምረት እና ማስረጩት ማበረታታት፤

(መ) የመገናኛ ብዙሃን ስለ ተወላጅ ልጆች ወይም የአናሳ ቡድኖች አባል የሆኑ ልጆችን የቋንቋ ፍላጎቶች በልዩ ሁኔታ እንዲመለከቱ ማበረታታት፤

(ሠ) በአንቀጽ 13 እና 18 የተመለከተውን ከግምት ውስጥ በማስገባት ሕፃናትን ከመረጃ እና ደኅንነት ከሚጎዱ ነገሮች ለመጠበቅ ተገቢ መመሪያዎችን ማዘጋጀትን ማሳደግ።

አንቀጽ 18

1. ፈራሚ አገራት ሁለቱም ወላጆች ለልጁ አስተዳደግ እና እድገት የጋራ ሀላፊነት አለባቸው የሚለውን መርህ እውቅና ለማረጋገጥ የተቻላቸውን ሁሉ ጥረት ያደርጋሉ። ለልጁ አስተዳደግ እና እድገት ዋናው ሃላፊነት በወላጆች ላይ ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በህጋዊ አሳዳጊዎች ላይ ነው። ከሁሉም በላይ የልጁን ጥቅም ያስጠብቃሉ።

2. በዚህ ስምምነት ውስጥ የተመለከቱትን መብቶች ለማረጋገጥ እና ለማስተዋወቅ ፈራሚ አገራት ለወላጆች እና ህጋዊ አሳዳጊዎች የልጅ አስተዳደግ ኃላፊነታቸውን በሚወጡበት ጊዜ ተገቢውን እርዳታ ይሰጣሉ እና የልጆች እንክብካቤ ተቋማትን፣ መገልገያዎችን እና አገልግሎቶችን ማቋቋም አለባቸው።

3. ፈራሚ አገራት የሚሰሩ ወላጆች ልጆች ከህጻን እንክብካቤ አገልግሎቶች እና ብቁ ከሆኑ ተቋማት የመጠቀም መብት እንዲኖራቸው ሁሉንም ተገቢ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

አንቀጽ 19

1. ፈራሚ አገራት በወላጆቹ፣ በህጋዊ አሳዳጊዎቹ ወይም ልጁ በሚንከባከበው ሌላ ማንኛውም ሰው ላይ እያለ ማንኛውንም የአካል ወይም የአዕምሮ ብጥብጥ፣ ጉዳት ወይም ጥቃት፣ ቸልተኝነት ወይም ቸልተኛ እያያዘ፣ ቸልተኝነት ወይም ብዝበዛ፣ ወሲባዊ ጥቃትን ጨምሮ ሁሉንም አይነት የህግ አውጭ፣ አስተዳደራዊ፣ ማህበራዊ እና ትምህርታዊ እርምጃዎችን መውሰድ አለባቸው።

2. እንደዚህ አይነት የመከላከያ እርምጃዎች እንደ ተገቢነቱ ለልጁ አስፈላጊውን ድጋፍ ለመስጠት እና ህፃኑ የሚንከባከበው እንዲሁም ሌሎች የመከላከያ ዘዴዎችን እና ከላይ የተገለጹትን የልጅ በደል ጉዳዮች ለይቶ ለማወቅ፣ ሪፖርት ለማድረግ፣ ሪፈራል፣ ምርመራ፣ ህክምና እና ክትትል ለማድረግ ማህበራዊ ፕሮግራሞችን ለማቋቋም ውጤታማ ሂደቶችን ያካትታል።

አንቀጽ 20

1. ማንኛውም ህጻን በጊዜያዊነት ወይም በዘላቂነት ከቤተሰቡ ወይም ከሷ አካባቢ የተነፈገ ወይም ለራሱ ጥቅም ሲባል በዚያ አካባቢ መተው የማይችል ልጅ ከመንግስት ልዩ ጥበቃ እና እርዳታ የማግኘት መብት አለው።

2. ፈራሚ አገራት በብሄራዊ ህጋቸው መሰረት ለእንደዚህ አይነት የልጆች አማራጭ ድጋፍ ይሰጣሉ።

3. ይህ አማራጭ እንክብካቤ በቤተሰብ ውስጥ የመመደብ ቅፅን፣ በአስልምና ህግ መሰረት kafalahን፣ ጉዲፈቻን ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በተገቢው የሕጻናት እንክብካቤ መስጫ ውስጥ መመደብ ይችላል። በእነዚህ መፍትሄዎች መካከል በሚመርጡበት ጊዜ በልጁ አስተዳደግ እንዲሁም የልጁ የዘር ፣ የሃይማኖት ፣ የባህል እና የቋንቋ አመጣጥ አስፈላጊነት ከግምት ውስጥ መግባት አለበት።

አንቀጽ 21

ጉዲፈቻን የተቀበሉ እና/ወይም ፈቃድ የሰጡ ህጋዊ አካላት የልጁን ጥቅም በጉዳዩ ውስጥ ቀዳሚ ግምት የሚሰጠው መሆኑን እና፡-

(ሀ) የጉዲፈቻ ውሳኔው በሕጉ እና በተገቢው አሠራር መሠረት እና በጥያቄ ውስጥ ካለው ጉዳይ ጋር በተያያዙ ሁሉም አስተማማኝ መረጃዎች ላይ በመመርኮዝ የጉዲፈቻው ሂደት የሚከናወነው የልጁን ሁኔታ ከወላጆቹ ፣ ከዘመዶቹ እና ከህጋዊ አሳዳጊዎቹ ጋር በተዛመደ እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሚመለከታቸው አካላት የጉዲፈቻውን ምክር ከሰጡ በኋላ የጉዲፈቻው ሂደት ሊፈፀም የሚችለው ስልጣን ባላቸው ባለስልጣናት ብቻ መሆኑን ማረጋገጥ ።

(ለ) ልጁ በትውልድ አገሩ ከአሳዳጊ ወይም ከአሳዳጊ ቤተሰብ ጋር መመደብ ወይም በአግባቡ መንከባከብ ካልቻለ የአገር ውስጥ ጉዲፈቻ ለልጁ አስፈላጊውን እንክብካቤ ለማድረግ እንደ አማራጭ መፍትሄ ሊወሰድ እንደሚችል ይገነዘባል፤

(ሐ) በውጭ አገር ጉዲፈቻ በሚደረግበት ጊዜ ልጁ በብሔራዊ ጉዲፈቻ ሁኔታ ውስጥ ካሉት ዋስትናዎች እና ደረጃዎች ተጠቃሚ መሆኑን ማረጋገጥ ፤

(መ) በአገር ውስጥ ጉዲፈቻ በሚደረግበት ጊዜ የልጁ ምደባ ለልጁ ተጠያቂ ለሆኑ ሰዎች ያልተገባ የገንዘብ ጥቅም እንዳያስከትል ለማረጋገጥ ሁሉንም አስፈላጊ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

(ሠ) የሁለትዮሽ ወይም የባለብዙ ወገን ዝግጅቶችን ወይም ስምምነቶችን እንደአግባቡ በማጠናቀቅ የዚህን አንቀጽ ዓላማዎች ማስፈጸም እና በዚህ ማዕቀፍ ውስጥ ሕፃናትን ወደ ውጭ አገር የሚመድቡ ብቃት ባላቸው ባለሥልጣናት ወይም አካላት እንዲከናወን ጥረት ያደርጋሉ።

አንቀጽ 22

1. የስደተኛ መጠለያ የሚፈልግ ወይም እንደ ስደተኛ የሚቆጠር ልጅ ብቻውንም ሆነ ከወላጆቹ ወይም ከማንኛውም ሌላ ሰው ጋር በመሆን በዚህ ስምምነት እና በሌሎች ዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ወይም ሰብአዊ መብቶች ወይም ሌሎች መንግስታት በተዋቀሩባቸው የሰብአዊ መብቶች መጠቀሚያ ለማድረግ የሚያስችል በቂ ጥበቃ እና ሰብአዊ እርዳታ እንዲያገኝ ለማድረግ ተገቢውን እርምጃ መውሰድ አለባቸው።

2. ለዚህም ፈራሚ አገራት የተባበሩት መንግስታት እና ሌሎች ብቃት ያላቸው መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ከተባበሩት መንግስታት ጋር በመተባበር በዚህ አይነት ሁኔታ ውስጥ ያሉ ህፃናትን ለመጠበቅ እና ለመርዳት እንዲሁም የማንኛውም የስደተኛ ልጅ ወላጆችን ወይም ሌሎች ዘመዶችን ፍለጋ ልጁን ከቤተሰቡ ጋር ለማዋሃድ አስፈላጊውን መረጃ ለማግኘት በሚደረገው ጥረት ሁሉ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ መተባበር አለባቸው። ወላጆችም ሆኑ ሌሎች ዘመዶች ሊገኙ በማይችሉበት ጊዜ ህፃኑ በዚህ ስምምነት ውስጥ በተቀመጡት መርሆዎች መሰረት እንደማንኛውም ልጅ በማንኛውም ምክንያት የቤተሰቡን አካባቢ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ሊከለከል ይችላል።

አንቀጽ 23

1. ፈራሚ አገራት የአእምሮ ወይም የአካል እክል ያለባቸው ልጆች ከብራቸውን በሚያረጋግጥ፣ ነጻነታቸውን በሚያጎለብቱ እና በማህበረሰቡ ውስጥ ንቁ ተሳትፎን በሚያመቻቹ ሁኔታዎች ውስጥ ሙሉ እና ጨዋ ህይወት መምራት እንዳለባቸው ይገነዘባሉ።

2. ፈራሚ አገራት አካል ጉዳተኛ ልጆችን ልዩ እንክብካቤ የማግኘት መብታቸውን ተገንዝበው በሚገኙ ሀብቶች ወሰን ውስጥ አቅርቦቱ ሲጠየቅ ለአካል ጉዳተኛ ልጆች እና ለእንክብካቤያቸው ተጠያቂ ለሆኑት ለልጁ ሁኔታ እና ለልጁ ወላጆች ሁኔታ ወይም ህፃኑ በሚንከባከበው እንክብካቤ ውስጥ ያሉትን እርዳታ ማበረታታት እና ማረጋገጥ አለባቸው።

3. የአካል ጉዳተኛ ልጆችን ልዩ ፍላጎት ከግምት ውስጥ በማስገባት በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 2 መሠረት የሚሰጠው እርዳታ የወላጆቻቸውን ወይም ልጁ በአደራ የተሰጣቸውን የገንዘብ ምንጮች ከግምት ውስጥ በማስገባት በተቻለ መጠን ከክፍያ ነፃ መሆን አለበት እና የአካል ጉዳተኛ ልጆች የትምህርት ፣ የሥልጠና ፣ የጤና አጠባበቅ ፣ የመልሶ ማቋቋም ፣ የሥራ ዝግጅት እና የማህበራዊ አገልግሎቶችን ሙሉ በሙሉ ለመጠቀም የሚያስችል መንገድ የተነደፉ መሆን አለባቸው። በባህላዊ እና በመንፈሳዊው መስክ ውስጥ ጨምሮ ውህደት እና የግል እድገታቸው።

4. በአለም አቀፍ የትብብር መንፈስ ፈራሚ አገራት አቅማቸውን እና ከህሎቶቻቸውን እንዲያሻሽሉ እና በእነዚህ መስኮች ያላቸውን ልምድ እንዲያሳድጉ ለማስቻል በማሰብ የአካል ጉዳተኛ ህጻናትን

በመከላከያ ጤና እንክብካቤ እና በህክምና ፣ ስነ-ልቦናዊ እና ተግባራዊ ህክምና ላይ ጠቃሚ መረጃዎችን መለዋወጥን ማስተዋወቅ አለባቸው። በዚህ ረገድ በተለይ የታዳጊ አገሮችን ፍላጎት ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

አንቀጽ 24

1. ፈራሚ አገራት የልጆችን ከፍተኛ የጤና ደረጃ የመደሰት እና ከህክምና እና የመልሶ ማቋቋም አገልግሎቶች የመጠቀም መብትን ይገነዘባሉ። ማንኛውም ልጅ እነዚህን አገልግሎቶች የማግኘት መብት እንዳይነፈግ ለማድረግ ጥረት ያደርጋሉ።

2. ፈራሚ አገራት ከላይ የተገለጹት መብቶች ሙሉ በሙሉ ተፈፃሚ እንዲሆኑ ጥረት ማድረግ አለባቸው እና በተለይም የሚከተሉትን ለማድረግ ተገቢውን እርምጃ መውሰድ አለባቸው፡-

(ሀ) በጨቅላ ሕፃናት እና በልጆች መካከል ያለውን ሞት መቀነስ;

(ለ) የመጀመሪያ ደረጃ የጤና አጠባበቅ እድገት ላይ አፅንዖት በመስጠት ሁሉንም ህጻናት አስፈላጊውን የሕክምና እርዳታ እና የጤና እንክብካቤ መስጠት;

(ሐ) የመጀመሪያ ደረጃ የጤና እንክብካቤን ጨምሮ በሽታን እና የተመጣጠነ ምግብ እጥረትን መዋጋት ፣ በቀላሉ ሊገኙ የሚችሉ ቴክኖሎጂዎችን መጠቀም እና የተመጣጠነ ምግብ እና ንጹህ የመጠጥ ውሃ አቅርቦትን ጨምሮ የተፈጥሮ አካባቢን ብክለት እና አደጋዎች ከግምት ውስጥ በማስገባት ፣

(መ) ለእናቶች ተገቢውን ቅድመ ወሊድ እና ድህረ ወሊድ እንክብካቤ መስጠት;

ሠ) በኅብረተሰቡ ውስጥ ያሉ ሁሉም ቡድኖች በተለይም ወላጆች እና ልጆች ስለ ሕፃናት ጤና እና አመጋገብ ፣ ስለ ጡት ማጥባት ፣ ንፅህና እና የአካባቢ ንፅህና እና የአደጋ መከላከል ጥቅሞች መረጃ እንዲሰጡ እና ይህንን መረጃ ለመጠቀም እንዲችሉ እገዛ መደረጉን ማረጋገጥ ፣

(ረ) የመከላከያ የጤና እንክብካቤ፣ የወላጅ ምክር እና የቤተሰብ ምጣኔ ትምህርት እና አገልግሎቶችን ማዳበር።

3. የህጻናትን ጤና ጠንቅ የሆኑ ባህላዊ ድርጊቶችን ለማስወገድ ፈራሚ አገራት ሁሉንም ውጤታማ እና ተገቢ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

4. በዚህ አንቀጽ እውቅና የተሰጠውን መብት በሂደት ሙሉ በሙሉ እውን ለማድረግ ፈራሚ አገራት ዓለም አቀፍ ትብብርን ለማበረታታት እና ለማበረታታት ይወስዳሉ። በዚህ ረገድ በተለይ የታዳጊ አገሮችን ፍላጎት ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

አንቀጽ 25

ፈራሚ አገራት ለእንክብካቤ፣ ለጥበቃ ወይም ለአካል ወይም ለእምሮ ህክምና ብቃት ባላቸው ባለስልጣናት የተሾሙ እያንዳንዱ ልጅ ስለተባለው ህክምና እና ስለ ምደባው ሌሎች ሁኔታዎችን በየጊዜው የመገምገም መብቱን ይገነዘባል።

አንቀጽ 26

1. ፈራሚ አገራት የማህበራዊ ዋስትናን ጨምሮ እያንዳንዱ ልጅ ከማህበራዊ ዋስትና የመጠቀም መብቱን ተገንዝቦ በብሄራዊ ህጋቸው መሰረት ይህ መብት ሙሉ በሙሉ እውን እንዲሆን አስፈላጊውን እርምጃ ይወስዳሉ።
2. ጥቅማጥቅሞች አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የልጁን ሀብቶች እና ሁኔታዎች እና ለጥገናው ኃላፊነት ያለባቸውን ሰዎች እንዲሁም በልጁ ስም ወይም በጥቅም ጥያቄ ላይ ተፈጻሚነት ያላቸውን ሌሎች ጉዳዮች ግምት ውስጥ በማስገባት ሊሰጥ ይገባል።

አንቀጽ 27

1. ፈራሚ አገራት እያንዳንዱ ልጅ ለልጁ አካላዊ፣ አእምሯዊ፣ መንፈሳዊ፣ ሞራል እና ማህበራዊ እድገት በቂ የሆነ የኑሮ ደረጃ የማግኘት መብት እንዳለው ይገነዘባሉ።
2. በችሎታቸው እና በገንዘብ አቅማቸው ወሰን ውስጥ ለልጁ እድገት አስፈላጊ የሆኑ የኑሮ ሁኔታዎችን የማረጋገጥ ተቀዳሚ ሃላፊነት በወላጆች ወይም ለልጁ ኃላፊነት ያላቸው ሌሎች ሰዎች ላይ ነው።
3. ፈራሚ አገራት ሀገራዊ ሁኔታዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት እና አቅማቸው በሚፈቅደው መሰረት ተገቢውን እርምጃ በመውሰድ ወላጆችን እና ለልጁ ሃላፊነት ያለባቸውን ሌሎች ሰዎች ይህንን መብት እንዲገነዘቡ እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የቁሳቁስ ድጋፍ እና የድጋፍ መርሃ ግብሮችን በተለይም ምግብን ፣ አልባሳትን እና የመኖሪያ ቤቶችን ።
4. ፈራሚ አገራት ለልጁ ከወላጆች ወይም ለልጁ የገንዘብ ሃላፊነት ያለባቸው ሌሎች ሰዎች በግዛታቸው ውስጥም ሆነ በውጭ ለልጁ የሚሰጠውን እንክብካቤ መልሶ ለማግኘት ሁሉንም ተገቢ እርምጃዎችን ይወስዳሉ። በተለይም ለልጁ የገንዘብ ሃላፊነት ያለው ሰው ከልጁ ግዛት ውጭ በሚኖርበት ግዛት ውስጥ የሚኖርባቸውን ጉዳዮች ከግምት ውስጥ ለማስገባት ፣ ፈራሚ አገራት ዓለም አቀፍ ስምምነቶችን መግባታቸውን ወይም መደምደሚያን እና ማንኛውንም ሌሎች ተገቢ ዝግጅቶችን ማበረታታት አለባቸው።

አንቀጽ 28

1. ፈራሚ አገራት የልጁን የመማር መብት በተለይም ይህንን መብት በሂደት እና በእኩል ዕድል ላይ በመመስረት እውቅና ይሰጣሉ።

(ሀ) የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትን የግዴታ እና ለሁሉም ነጻ ያደርጋሉ።

(ለ) የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ዓይነቶችን በአጠቃላይ እና በሙያ ማደራጀትን ማበረታታት፣ ለእያንዳንዱ ልጅ ክፍት እና ተደራሽ ማድረግ፣ እና ተገቢ እርምጃዎችን መውሰድ፣ እንደ ነፃ ትምህርት መመስረት እና አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ የገንዘብ እርዳታ መስጠት፤

(ሐ) እንደ ግለሰባዊ አቅማቸው፣ በተገቢው መንገድ ለሁሉም የከፍተኛ ትምህርት ተደራሽነትን ያረጋግጣሉ።

(መ) የትምህርት እና የሙያ መረጃ እና መመሪያ ለእያንዳንዱ ልጅ ክፍት እና ተደራሽ ያደርጋሉ።

(ሠ) መደበኛ ትምህርት ቤት መገኘትን እና የትምህርት ቤት ማቋረጥን መጠን ለመቀነስ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

2. ፈራሚ አገራት የትምህርት ቤት ዲሲፕሊን ከልጁ ሰብአዊ ክብር ጋር በሚስማማ መልኩ እና በዚህ ስምምነት መሰረት መሰጠቱን ለማረጋገጥ ሁሉንም ተገቢ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

3. ፈራሚ አገራት በትምህርት መስክ ዓለም አቀፍ ትብብርን ማበረታታት እና ማበረታታት አለባቸው፤ በተለይም በዓለም ዙሪያ ድንቁርናን እና መሃይምነትን ለማስወገድ እና የሳይንስ እና ቴክኒካል እውቀትን እና ዘመናዊ የማስተማሪያ ዘዴዎችን ተደራሽ ለማድረግ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ ለማድረግ በማሰብ። በዚህ ረገድ በተለይ የታዳጊ አገሮችን ፍላጎት ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

አንቀጽ 29

በመተግበሪያው ላይ አጠቃላይ ምልክታ

1. ፈራሚ አገራት የልጆች ትምህርት ወደሚከተለው እንዲመራ ተስማምተዋል፡-

(ሀ) የልጁን ስብዕና እና የአዕምሮ እና የአካል ስጦታዎች እና ችሎታዎች በተቻለ መጠን ሙሉ በሙሉ ማሳደግ;

(ለ) በተባበሩት መንግስታት ቻርተር ውስጥ የተደነገጉትን መርሆዎች በልጁ ላይ ሰብአዊ መብቶችን እና መሰረታዊ ነጻነቶችን እንዲያከብር ማስተማር;

ሐ) ሕፃኑ ለወላጆቹ፣ ለማንነቱ፣ ለቋንቋው እና ለባህላዊ እሴቶቹ ክብር እንዲሰጥ፣ እንዲሁም የሚኖርበትን አገር፣ የመነጨበትን አገርና ከራሱ የተለየ ስልጣኔን እንዲያከብር፤

(መ) በነጻ ማህበረሰብ ውስጥ ሕፃኑን ለኃላፊነት እንዲተዳደር በማዘጋጀት በመግባባት፣ በሰላም፣ በመቻቻል፣ በጾታ እኩልነት እና በሁሉም ሕዝቦች፣ ብሔረሰቦች፣ ብሔረሰቦች እና ሃይማኖታዊ ቡድኖች እና ተወላጆች መካከል ያለው ጓደኝነት;

ሠ) በልጆች ውስጥ ለተፈጥሮ አካባቢ ክብር መስጠት.

2. በዚህ በአንቀጽ 1 የተመለከቱት መርሆች የተከበሩ እና በነዚህ ተቋማት የሚሰጠው ትምህርት በመንግስት ከተደነገገው ዝቅተኛ መመዘኛዎች ጋር የተጣጣመ ከሆነ በዚህ አንቀጽ ወይም በአንቀጽ 28 ላይ የተፈጥሮ ወይም የህግ ሰዎች የትምህርት ተቋማትን የማቋቋም እና የመምራት ነፃነትን በሚጎዳ መልኩ ሊተረጎም አይችልም።

አንቀጽ 30

የብሔር፣ የሃይማኖት ወይም የቋንቋ አናሳዎች ወይም ተወላጆች ባሉባቸው ክልሎች ውስጥ ተወላጅ የሆነ ወይም ከእነዚህ አናሳ ብሔረሰቦች ውስጥ የአንዱ የሆነ ልጅ የራሱን ባህል የመጠቀም፣ ሃይማኖቱን የመከተልና የመከተል ወይም ቋንቋውን ከሌሎች የቡድኑ አባላት ጋር በማኅበረሰብ ውስጥ የመጠቀም መብቱ አይገፈፍም።

አንቀጽ 31

1. ፈራሚ አገራት የልጁን የአረፍት እና የመዝናናት፣ ከልጁ እድሜ ጋር የሚስማሙ የጨዋታ እና የመዝናኛ እንቅስቃሴዎችን የመሳተፍ እና በባህላዊ ህይወት እና ስነ-ጥበብ ውስጥ በነፃነት የመሳተፍ መብትን ይገነዘባሉ።
2. ፈራሚ አገራት የልጁን በባህላዊ ህይወት እና ስነ-ጥበባት ውስጥ ሙሉ በሙሉ የመሳተፍ መብትን ማክበር እና ማስተዋወቅ እና ለልጁ በእኩልነት ሁኔታዎች ውስጥ ለመዝናናት እና ለመዝናኛ፣ ለኪነጥበብ እና ለባህላዊ እንቅስቃሴዎች ተስማሚ የሆኑ መገልገያዎችን እንዲያቀርቡ ያበረታታሉ።

አንቀጽ 32

1. ፈራሚ አገራት ልጅን ከኢኮኖሚ ብዝበዛ የመጠበቅ እና ማንኛውንም አደገኛ ወይም የልጁን ትምህርት የሚያደናቅፉ ስራዎችን ከመስራት ወይም በልጁ ጤና ወይም አካላዊ፣ አእምሮአዊ፣ መንፈሳዊ፣ ጥራል ወይም ማህበራዊ እድገት ላይ ጉዳት ያለመድረስ መብቱን ይገነዘባሉ።
2. የዚህ አንቀጽ ተግባራዊነትን ለማረጋገጥ ፈራሚ አገራት የህግ አውጭ፣ አስተዳደራዊ፣ ማህበራዊ እና ትምህርታዊ እርምጃዎችን ይወስዳሉ። ለዚህም እና አግባብነት ያላቸውን የሌሎች አለም አቀፍ ሰነዶች ድንጋጌዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት ፈራሚ አገራት በተለይም፡-

- (ሀ) ወደ ሥራ ለመግባት ዝቅተኛውን ዕድሜ ማስተካከል;
- (ለ) የሥራ ሰዓቶችን እና የሥራ ሁኔታዎችን በተመለከተ አግባብ ያለው ደንብ ያቀርባል;
- (ሐ) የዚህ አንቀጽ ውጤታማ መተግበሩን ለማረጋገጥ ተገቢውን ቅጣቶች ወይም ሌሎች እቀባዎችን ያቀርባል።

አንቀጽ 33

በሚመለከታቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች ላይ እንደተገለጸው ህጻናትን ከአደንዛዥ እጾች እና ሳይኮትሮፒክ ንጥረ ነገሮች ከህገ-ወጥ አጠቃቀም ለመጠበቅ እና ህጻናትን በህገወጥ ምርትና በህገ ወጥ መንገድ መዘዋወርን ለመከላከል የስቴት ፓርቲዎች ሁሉንም ተገቢ እርምጃዎች ማለትም ህግ አውጪ፣ አስተዳደራዊ፣ ማህበራዊ እና ትምህርታዊ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

አንቀጽ 34

ፈራሚ አገራት ልጁን ከሁሉም ዓይነት ወሲባዊ ብዝበዛ እና ወሲባዊ ጥቃት ለመጠበቅ ይሰራሉ። ለዚህም አገራት በተለይም በብሔራዊ፣ በሁለትዮሽ እና በባለብዙ ወገን ደረጃዎች ለመከላከል ተገቢውን እርምጃ መውሰድ አለባቸው፡-

- (ሀ) ህጻናት በማናቸውም ህገወጥ የግብረ-ሥጋ ግንኙነት ውስጥ እንዲሳተፉ ያልተገፋፉ ወይም ያልተገደዱ መሆኑን፤
- (ለ) ልጆች ለዝሙት አዳሪነት ወይም ለሌላ ሕገወጥ የፆታ ግንኙነት አለመመዝገቢያቸውን፤
- (ሐ) ልጆች የብልግና ምስሎችን ወይም ጽሑፎችን ለማምረት እንዳይበዘበዙ።

አንቀጽ 35

ፈራሚ አገራት ለማንኛውም ዓላማ ወይም በማንኛውም መልኩ በልጆች ላይ ጠለፉ፣ መሸጥ ወይም ትራፊክ ለመከላከል ሁሉንም ተገቢ ሀገራዊ፣ የሁለትዮሽ እና የባለቤቱ ወገን እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

አንቀጽ 36

ፈራሚ አገራት ህፃኑን ከማንኛውም የሕፃኑ ደህንነት አንፃር ከሚጎዱ ሁሉም የብዝበዛ ዓይነቶች መጠበቅ አለባቸው።

አንቀጽ 37

ፈራሚ አገራት የሚከተሉትን ማረጋገጥ አለባቸው፡-

(ሀ) ማንኛውም ልጅ ማስቃዩት ወይም ጭካኔ የተሞላበት፣ ኢሰብአዊ ወይም ክብርን የሚያዋርድ አያያዝ ወይም ቅጣት አይደርስበትም። ከአሥራ ስምንት ዓመት በታች በሆኑ ሰዎች በተፈፀመ ወንጀል የሞት ቅጣትም ሆነ የዕድሜ ልክ እስራት አይቀጣም።

(ለ) ማንኛውም ልጅ በሕገወጥ መንገድ ወይም በዘፈቀደ ነፃነቱን አይነጠቅም። የሕፃን መታሰር በሕጉ መሠረት መሆን አለበት፤ እንደ የመጨረሻ አማራጭ እና በጣም አጭር ጊዜ ብቻ ጥቅም ላይ ይውላል።

(ሐ) ነፃነት የተነፈገው ልጅ ሁሉ በሰብአዊነት እና የሰውን ልጅ ክብር በማክበር እና በልጁ ዕድሜ ላይ ያሉ ሰዎች ፍላጎቶችን ግምት ውስጥ ያስገባ መሆን አለበት። በተለይም ነፃነት የተነፈገው ልጅ ሁሉ ለልጁ ጥቅም ካልሆነ በስተቀር ከአዋቂዎች መለየት አለበት እና በልዩ ሁኔታ ካልሆነ በስተቀር ከቤተሰቡ ጋር በደብዳቤ እና በጉብኝት ግንኙነት የመቀጠል መብት አለው።

(መ) ነፃነታቸውን የተነፈጉ ልጆች ህጋዊ ወይም ሌላ ተገቢውን እርዳታ የማግኘት መብት እና ነፃነታቸውን የተነፈጉበትን ህጋዊነት በፍርድ ቤት ወይም በሌላ ብቃት ባለው ነፃ እና ገለልተኛ ባለስልጣን ፊት የመቃወም እና ጉዳዩን በፍጥነት የማግኘት መብት አላቸው።

አንቀጽ 38

1. ፈራሚ አገራት በጦር መሳሪያ ግጭት ወቅት የሚተገበሩትን የአለም አቀፍ የሰብአዊ ህግ ደንቦችን ለማክበር እና ለማስከበር እርምጃ ይወስዳሉ።ይህም ጥበቃው ህጻናትን ይጨምራል።

2. ፈራሚ አገራት እስራ አምስት ዓመት ያልሞላቸው ሰዎች በጦርነት ውስጥ ቀጥተኛ ተሳትፎ እንዳያደርጉ ሁሉንም ሊሆኑ የሚችሉ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

3. ፈራሚ አገራት እድሜያቸው እስራ አምስት ዓመት ያልሞላውን ሰው ወደ ጦር ሃይላቸው ከመቅጠር መቆጠብ አለባቸው። ከእስራ አምስት አመት በላይ የሆናቸው ግን ከእስራ ስምንት አመት በታች ያሉ ሰዎችን ሲቀጠሩ፣ ፈራሚ አገራት በመጀመሪያ አንጋፋውን ለመቅጠር ይጥራሉ።

4. የአለም አቀፍ የሰብአዊነት ህግ በተደነገገው መሰረት በትጥቅ ግጭት ወቅት የሲቪል ህዝብን የመጠበቅ ግዴታ በተጣለበት መሰረት ፈራሚ አገራት በትጥቅ ግጭት የተጎዱ ህፃናት ጥበቃ እና እንክብካቤ እንዲያገኙ ሁሉንም አስፈላጊ እርምጃዎችን ይወስዳሉ።

አንቀጽ 39

ፈራሚ አገራት በማንኛውም አይነት ቸልተኝነት፣ ብዝበዛ ወይም በደል፣ ማሰቃየት ወይም ሌላ ዓይነት ጭካኔ የተሞላበት፣ ኢሰብአዊ ወይም አዋራጅ አያያዝ ወይም ቅጣት፣ ወይም የትጥቅ ግጭት ሰለባ የሆነን እያንዳንዱን ልጅ አካላዊ እና ስነ-ልቦናዊ ማገገም እና ማህበራዊ መልሶ ማቋቋምን ለማመቻቸት ተገቢውን እርምጃ መውሰድ አለባቸው። እንዲህ ዓይነቱ ማገገም እና እንደገና መቀላቀል የልጁን ጤና፣ ራስን ማከበር እና ክብርን በሚያበረታቱ ሁኔታዎች ውስጥ ይከናወናል።

አንቀጽ 40

1. ፈራሚ አገራት የወንጀለኛ መቅጫ ህጉን ጥሰዋል ተብለው የተከሰሱ ወይም እውቅና ያገኙትን ልጅ ክብር እና በራስ የመተማመን ስሜትን በሚያጎለብት መልኩ የመስተናገድ መብቱን ይገነዘባሉ፣ ህፃኑ ለሌሎች ሰብአዊ መብቶች እና መሰረታዊ ነፃነቶች ያለውን ክብር የሚያጠናክር እና የልጁን እድሜ እና የልጁን ወደ ማህበረሰቡ የሚቀላቀልበትን ሁኔታ ማመቻቸት እና ህጻኑ በህብረተሰቡ ውስጥ የበኩሉን ሚና እንዲጫወት ያስችላል።

2. ለዚህም እና የአለም አቀፍ ሰነዶችን አግባብነት ያላቸውን ድንጋጌዎች ከግምት ውስጥ በማስገባት ፈራሚ አገራት በተለይ የሚከተሉትን ማረጋገጥ አለባቸው-

(ሀ) ማንኛውም ሕፃን በብሔራዊም ሆነ በዓለም አቀፍ ሕግ ያልተከለከለው በማናቸውም ድርጊት ወይም ግድፈት ምክንያት ማንኛውንም የወንጀል ድርጊት ፈጽሞ አይጠረጠርም ወይም አይከሰስም ወይም አይታወቅም።

(ለ) የወንጀል ሕጉን በመጣስ የተጠረጠረ ወይም የተከሰሰ ማንኛውም ልጅ ቢያንስ የሚከተሉት ዋስትናዎች አሉት።

(i) በሕጉ መሠረት ጥፋተኝነታቸው እስካልተረጋገጠ ድረስ ንፁህ ሆኖ ለመገመት፤

(፪) የተከሰሱበትን ክስ ወዲያውኑ እና በቀጥታ እንዲያውቁት ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በወላጆቹ ወይም በህጋዊ ወኪሎቹ አማካይነት እንዲነገረው እና መከላከያውን ለማዘጋጀትና ለማቅረብ ከህግ ወይም ሌላ ተገቢ እርዳታ ለማግኘት፤

(፫) በሕጉ መሠረት ፍትሐዊ በሆነው ሥርዐት መሠረት ሕጋዊ ወይም ሌላ አማካሪ ባለበትና የልጁን ጥቅም የሚጸረር ሆኖ ካልተገኘ በቀር በተለይ በልጁ ዕድሜ ወይም ሁኔታ ምክንያት ወላጆቹ ወይም ሕጋዊ አሳዳጊዎቹ ባሉበት ጉዳያቸው ሳይዘገይ ሊሰማ የሚችል፣ ነፃና ገለልተኛ ባለሥልጣን ወይም የዳኝነት አካል ጉዳያቸው እንዲታይ፤

(iv) ለመመስከር ወይም ጥፋተኝነትን ለመናዘዝ አለመገደድ፤ በእሱ ላይ ምስክሮችን ለመፈተሽ ወይም ለመፈተሽ፣ እና በእሱ ምትክ ምስክሮች እንዲገኙ እና በእኩልነት ሁኔታዎች እንዲመረመሩ፤

(v) የወንጀል ሕግን ተላልፎ የተገኘ እንደሆነ፣ በውሳኔው ላይ ይግባኝ ለማለት እና በዚህ ምክንያት የሚወሰደውን ማንኛውንም እርምጃ በሕጉ መሠረት ብቃት ላለው፣ ነፃና ገለልተኛ የሆነ ከፍተኛ ባለሥልጣን ወይም የፍትህ አካል ይግባኝ ለማለት፤

(vi) የአስተርጓሚውን ቋንቋ የማይረዳ ወይም የማይናገር ከሆነ ነፃ እርዳታ ማግኘት፤

(vii) በሁሉም የሂደቱ ደረጃዎች ላይ የእሱ ግላዊነት ሙሉ በሙሉ እንዲከበር።

3. ፈራሚ አገራት በተለይ የወንጀለኛ መቅጫ ህግን ጥሰዋል ተብለው ለተከሰሱ ወይም እውቅና ሰጥተው ለተከሰሱ ልጆች የተነደፉ ህጎችን፣ ሂደቶችን፣ ባለስልጣናትን እና ተቋማትን ለማበረታታት ይጥራሉ፤ እና በተለይም፡-

(ሀ) ልጆች የወንጀል ሕጉን ለመጣስ አቅም እንደሌላቸው የሚታሰብበት ዝቅተኛ ዕድሜ ለማቋቋም፤

(ለ) በተቻለ መጠን እና በሚፈለግበት ጊዜ ከእንደዚህ ዓይነቶቹ ህጻናት ጋር ወደ ፍርድ ቤት ክስ ሳይመለሱ እርምጃዎችን ለመውሰድ፣ ነገር ግን የሰብአዊ መብቶች እና የሕግ ጥበቃዎች ሙሉ በሙሉ መከበር አለባቸው።

4. ህጻናት ከሁኔታቸው እና ከጥፋታቸው ጋር በተመጣጣኝ መልኩ ከደህንነታቸው ጋር በሚጣጣም መልኩ እንዲስተናገዱ ለማድረግ እንክብካቤ፣ መመሪያ እና ክትትል፣ የምክር አገልግሎት፣ የሙከራ ጊዜ፣ የማደግ፣ የትምህርት እና የሙያ መርሃ ግብሮች እና ከተቋማዊ እንክብካቤ አማራጮች ጋር የተያያዙ ሰፊ አቅርቦቶች መቅረብ አለባቸው።

አንቀጽ 41

በዚህ ስምምነት ውስጥ ምንም ነገር በሚከተሉት ውስጥ ሊካተቱ የሚችሉትን የልጁን መብቶች ለማስከበር የሚያግዙ ድንጋጌዎችን አይነካም።

(ሀ) በክልል ፓርቲ ሕግ ውስጥ፣ ወይም

(ለ) ለዚያ አገር በሥራ ላይ በሚውል ዓለም አቀፍ ሕግ።

ክፍል ሁለት

አንቀጽ 42

ፈራሚ አገራት የዚህን ስምምነት መርሆዎች እና ድንጋጌዎች በንቃት እና በተገቢው መንገድ ለአዋቂዎችና ለህፃናት በሰፊው እንዲታወቁ ለማድረግ ይወስዳሉ።

አንቀጽ 43

1. በዚህ ስምምነት ውስጥ ያሉ ወገኖች ግዴታቸውን ለመወጣት ያደረጉትን መሻሻል ለመገምገም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ተግባራት የሚያከናውን የሕፃናት መብት ኮሚቴ ይቋቋማል።

2. ኮሚቴው በዚህ ስምምነት በተሸፈነው መስክ ከፍተኛ የሞራል ጠባይ ካላቸው አስራ ስምንት ባለሙያዎችና ዕውቅና ያላቸው ባለሙያዎችን ያቀፈ ነው።፤/ አባላቶቹ ፈራሚ አገራት ከዜጎቻቸው ተመርጠው በግላዊ አቅማቸው ፍትሃዊ የፂሐግራፊያዊ ስርጭትን እና ዋና የህግ ስርዓቶችን ማረጋገጥ አስፈላጊ መሆኑን ከግምት ውስጥ በማስገባት ያገለግላሉ።

3. የኮሚቴው አባላት ፈራሚ አገራት ከተመረጡት ሰዎች ዝርዝር ውስጥ በሚስጥር ድምጽ ይመረጣሉ። እያንዳንዱ ፈራሚ አገራት ከዜጎቹ አንድ እጩ ሊሰይም ይችላል።

4. የመጀመሪያው ምርጫ ይህ ስምምነት ከፀናበት ቀን ጀምሮ በስድስት ወራት ውስጥ ይካሄዳል። ከዚያ በኋላ በየሁለት ዓመቱ ምርጫ ይካሄዳል። ከእያንዳንዱ ምርጫ ቀን ቢያንስ አራት ወራት ቀደም ብሎ የተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ እጩዎቻቸውን እንዲያቀርቡ ፈራሚ አገራት የጽሁፍ ግብዣ ይልካል። በመቀጠል ዋና ፀሃፊው በእጩነት የቀረቡትን እጩዎች የጽሁፍ ዝርዝር በማዘጋጀት በእጩነት የቀረቡትን አካል በማመልከት ለዚህ ስምምነት ለአገራቱ ማሳወቅ አለበት።

5. ምርጫ የሚካሄደው በተባበሩት መንግስታት ዋና መሥሪያ ቤት በዋና ፀሐፊው በሚጠሩት የአሜሪካ የአገራት ስብሰባ ነው። ፈራሚ አገራት ሁለት ሶስተኛው ምልአተ ጉባኤ በሚሆንባቸው በእነዚህ ስብሰባዎች ላይ ለኮሚቴው የሚመረጡት እጩዎች ከፍተኛውን ድምጽ እና አብላጫ ድምፅ ያገኙ የፈራሚ አገራት ተወካዮች ተገኝተው ድምጽ ይሰጣሉ።

6. የኮሚቴው አባላት ለአራት ዓመታት ይመረጣሉ። እጩነታቸው በድጋሚ ከቀረበ እንደገና ለመመረጥ ብቁ ይሆናሉ። በመጀመሪያው ምርጫ ከተመረጡት የአምስቱ አባላት የሥራ ጊዜ ከሁለት ዓመት በኋላ ያበቃል። የእነዚህ አምስት አባላት ስም ከመጀመሪያው ምርጫ በኋላ ወዲያውኑ በጉባኤው ስብሰባ በዕጣ ይወጣል።

7. የኮሚቴው አባል ሲሞት ወይም ሲሰናበት ወይም በሌላ በማንኛውም ምክንያት አባል በኮሚቴው ውስጥ ተግባራቱን ማከናወን እንደማይችል ከገለጸ እጩውን ያቀረበው አገር ከዜጎቹ መካከል ሌላ ኤክስፐርት ይሾማል ይህም ተጓዳኝ የስራ ጊዜ እስኪያበቃ ድረስ በኮሚቴው ይሁንታ ይሆናል።

8. ኮሚቴው የአስራር ደንቦቹን ተቀብሏል።

9. ኮሚቴው ለሁለት ዓመታት የስራ ኃላፊዎቹን ይመርጣል።

10. የኮሚቴው ስብሰባዎች በተለምዶ በተባበሩት መንግስታት ዋና መሥሪያ ቤት ወይም በኮሚቴው በሚወሰን በማንኛውም ተገቢ ቦታ ይካሄዳሉ። ኮሚቴው በመደበኛነት በየዓመቱ ይሰበሰባል። የስብሰባዎቹ የቆይታ ጊዜ የሚወስነው እና የሚሻሻል ሲሆን አስፈላጊ ከሆነም በጠቅላላ ጉባኤው ተቀባይነት ካገኘ በዚህ ስምምነት ውስጥ ባሉ የአገራት ስብሰባ ነው።

11. የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ዋና ፀሃፊ ለኮሚቴው አስፈላጊ የሆኑትን ሰራተኞች እና መገልገያዎች በዚህ ስምምነት መሰረት ተግባሩን በብቃት እንዲወጣ ያደርጋል።

12. በዚህ ስምምነት መሠረት የተቋቋመው የኮሚቴ አባላት በጠቅላላ ጉባኤው ይሁንታ ከተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ሀብቶች በመሳሰሉት ሁኔታዎች እና ጠቅላላ ጉባኤው በሚወስነው መንገድ ምስጋናዎችን ይቀበላሉ።

አንቀጽ 44

1. ፈራሚ አገራት ለኮሚቴው በተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ አማካይነት በዚህ ስምምነት እውቅና የተሰጣቸውን መብቶች ተግባራዊ ለማድረግ የወሰዱቸውን እርምጃዎች እና በእነዚህ መብቶች ተጠቃሚነት ላይ የተደረጉ ለውጦችን ሪፖርት ያደርጋሉ።

(ሀ) ይህ ለሚመለከታቸው አካላት ስምምነት ከፀናበት ቀን ጀምሮ ባሉት ሁለት ዓመታት ውስጥ;

(ለ) ከዚያም በየአምስት ዓመቱ።

2. በዚህ አንቀፅ ስር የሚወጡ ሪፖርቶች አግባብነት ካላቸው አገራት በዚህ ስምምነት የተጣለባቸውን ግዴታዎች ሙሉ በሙሉ እንዳይወጡ የሚከለክሏቸውን ምክንያቶች እና ችግሮች ያመለክታሉ። በተጨማሪም ኮሚቴው በሚመለከተው ሀገር ውስጥ ስለ ኮንፌንሽኑ አተገባበር ግልጽ የሆነ ግንዛቤ ለመስጠት በቂ መረጃ መያዝ አለባቸው።

3. ለኮሚቴው አጠቃላይ የመጀመሪያ ሪፖርት ያቀረቡ ፈራሚ አገራት በዚህ አንቀፅ አንቀጽ 1 (ለ) መሠረት በሚቀርቡት ቀጣይ ሪፖርቶች ከዚህ ቀደም የቀረቡትን መሰረታዊ መረጃዎች መድገም አያስፈልጋቸውም።

4. ኮሚቴው ስለ ስምምነቱ አተገባበር ማንኛውንም ተጨማሪ መረጃ ከሚመለከተው አካላት ሊጠይቅ ይችላል።

5. ኮሚቴው በየሁለት አመቱ ያከናውናቸውን ተግባራት በኢኮኖሚና ማህበራዊ ምክር ቤት አማካይነት ለጠቅላላ ጉባኤው ያቀርባል።

6. ፈራሚ አገራት ሪፖርቱ በአገራቸው በስፋት መሰራጨቱን ማረጋገጥ አለባቸው።

አንቀጽ 45

የኮንፌንሽኑን ውጤታማ ትግበራ ለማበረታታት እና በስምምነቱ በሚዳስሰው ዘርፍ ዓለም አቀፍ ትብብርን ለማበረታታት፡-

(ሀ) ልዩ ኤጀንሲዎች፣ የተባበሩት መንግሥታት የሕፃናት መርጃ ድርጅት እና ሌሎች የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት አካላት በዚህ ስምምነት የተደነገጉትን አፈጻጸም በሚገመገሙበት ጊዜ የመወከል መብት አላቸው። ኮሚቴው የልዩ ኤጀንሲዎችን፣ የተባበሩት መንግስታት የህጻናት መርጃ ድርጅትን እና ሌሎች አካላትን ሊጋብዝ ይችላል። ልዩ ኤጀንሲዎችን፣ የተባበሩት መንግስታት የህጻናት መርጃ ድርጅትን እና ሌሎች የተባበሩት መንግስታት ድርጅት አካላትን በየአካባቢያቸው የስራ ቦታ ላይ ስለ ስምምነቱ አፈፃፀም ሪፖርቶችን እንዲያቀርቡ ሊጋብዙ ይችላል።

(ለ) ኮሚቴው አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ለልዩ ኤጀንሲዎች፣ ለተባበሩት መንግስታት የሕፃናት መርጃ ድርጅት እና ሌሎች ብቃት ያላቸው አካላት ማንኛውንም ጥያቄ የያዘውን ወይም የቴክኒክ ምክር ወይም ድጋፍን የሚያመለክት ማንኛውንም ሪፖርት በኮሚቴው ምልክታ እና አስተያየት በጥያቄ ወይም ማመላከቻ ታጅቦ ያቀርባል።

(ሐ) ኮሚቴው የልጆችን መብት በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ ለኮሚቴው ጥናት እንዲያካሂድ ዋና ጸሐፊውን እንዲጠይቅ ለጠቅላላ ጉባኤው ሀሳብ ማቅረብ ይችላል።

(መ) ኮሚቴው በዚህ ስምምነት አንቀጽ 44 እና 45 መሠረት በደረሰው መረጃ ላይ በመመርኮዝ አጠቃላይ ሀሳቦችን እና ምክሮችን መስጠት ይችላል። እንደዚህ ያሉ የአጠቃላይ ተፈጥሮ ሀሳቦች እና ምክሮች ለማንኛውም ፍላጎት ላለው የመንግስት አካል ይተላለፋሉ እና ለጠቅላላ ጉባኤው ትኩረት እንዲሰጡ ከፈራሚ አገራት አስተያየት ጋር ይቀርባል።

ክፍል ሶስት

አንቀጽ 46

ይህ ስምምነት ለሁሉም አገራት ለፈርማ ክፍት ይሆናል።

አንቀጽ 47

ይህ ስምምነት ለመጽደቅ የተዘጋጀ ነው። የማፅደቂያ መሳሪያዎች በተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ ውስጥ ይቀመጣሉ።

አንቀጽ 48

ይህ ኮንቬንሽን በማንኛውም አገር ለመቀላቀል ክፍት ሆኖ ይቆያል። የመግባቢያ መሳሪያዎች በተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ ውስጥ መቀመጥ አለባቸው።

አንቀጽ 49

1. ይህ ስምምነት በሃያኛው የፀደቀበት ወይም የመግባት ሰነድ ከተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ ጋር በሰላሳኛው ቀን የፀና ይሆናል።

2. ሃያኛው የመጽደቂያ ወይም የመግባት ሰነድ ከተቀመጠ በኋላ ይህንን ስምምነት ላፀደቀ ወይም ለተቀበለ እያንዳንዱ ሀገር ኮንቬንሽኑ የፀና ወይም የመግባት መሳሪያ ከተቀመጠ በሰላሳኛው ቀን ጀምሮ ተግባራዊ ይሆናል።

አንቀጽ 50

1. ማንኛውም ፈራሚ አገር ማሻሻያ ሃሳብ አቅርቦ ለተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ ማቅረብ ይችላል። ዋና ጸሃፊው ማሻሻያውን ለፈራሚ አገራት ያሳውቃል፤ ፈራሚ አገራት ጉባኤ እንዲጠራ እና ሃሳቡን ለመምረጥ ድምጽ እንዲሰጡ ይጠይቃቸዋል። ይህ ግንኙነት ከተፈጸመበት ቀን አንሥቶ በአራት ወራት ጊዜ ውስጥ ቢያንስ አንድ ሦስተኛው ፈራሚ አገራት ጉባኤ እንዲጠራ ድምጽ ከሰጡ ዋና ጸሃፊው ጉባኤውን በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት አደራዳሪነት ይጠራል። በጉባኤው ላይ በተገኙ እና ድምጽ በሚሰጡ አብዛኛዎቹ ፈራሚ አገራት የጸደቀ ማሻሻያ ለተባበሩት መንግስታት ጠቅላላ ጉባኤ ቀርቦ ይጸድቃል።

2. በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 1 በተደነገገው መሰረት የሚፀድቅ ማሻሻያ ተግባራዊ የሚሆነው በተባበሩት መንግስታት ጠቅላላ ጉባኤ ፀድቆ በሁለት ሶስተኛው ፈራሚ አገራት ተቀባይነት ሲኖረው ነው።

3. ማሻሻያው ሥራ ላይ ሲውል የተቀበሉት ፈራሚ አገራትና ሌሎች አካላት በዚህ ስምምነት ድንጋጌዎች እና በተቀበሉት ቀደምት ማሻሻያዎች ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 51

1. የተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ በፀደቁ ወይም በተወካዩ ጊዜ በአገራት የተደረጉ የተያዙ ቦታዎችን ጽሁፍ ተቀብሎ ለሁሉም ግዛቶች ያስተላልፋል።

2. ከዚህ ስምምነት ዓላማ እና ዓላማ ጋር የሚቃረን ምንም ቦታ ማስያዝ አይፈቀድም።

3. ለተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ በተላከ ማሳሰቢያ በማንኛውም ጊዜ ማስያዣ ሊሰረዝ ይችላል፤ እሱም ለሁሉም ፈራሚ አገራት ለስምምነቱ ያሳውቃል። ማስታወቂያው በዋና ፀሐፊው በተቀበለበት ቀን ላይ ተግባራዊ ይሆናል።

አንቀጽ 52

ማንኛውም የመንግስት አካል ይህንን ስምምነት ለተባበሩት መንግስታት ዋና ፀሃፊ በጽሁፍ በማሳወቅ ሊያወግዝ ይችላል። ውግዘት ማስታወቂያው በዋና ጸሃፊው ከደረሰው ቀን በኋላ ከአንድ አመት በኋላ ተግባራዊ ይሆናል።

አንቀጽ 53

የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ዋና ፀሃፊ የዚህ ስምምነት ተቀማጭ ሆኖ ተሾሟል።

አንቀጽ 54

የአረብኛ፣ ቻይንኛ፣ እንግሊዘኛ፣ ፈረንሳይኛ፣ ራሽያኛ እና ስፓኒሽ ፅሁፎች እኩል የሆኑበት የዚህ ስምምነት ዋና ፀሀፊ በተባበሩት መንግስታት ድርጅት ዋና ፀሀፊ መቀመጥ አለበት።

በምስክርነት የተፈረሙ ባለሙሉ ስልጣን ኃይላት በየመንግስታቱ ተገቢው ስልጣን የተሰጣቸው ይህንን ስምምነት የፈረሙበት ነው።

ስለ ልጆች እና ሰብአዊ መብቶች ተጨማሪ የትምህርት ምንጮች

COUNCIL OF EUROPE (<http://www.coe.int>)

- *ኮምፓስ*

የሰብአዊ መብቶች ትምህርት መመሪያ ክፍሎች ጋር

ይዘት፡ መጽሐፉ ለልጆች የሰብአዊ መብት ትምህርት አጠቃላይ አቀራረብን ይወክላል። አምስት ምዕራፎችን ያቀፈ ነው። መምህራን በስራቸው ለመጠቀም እንዲችሉ መጽሐፉን በሙሉ ማንበብ አይጠበቅባቸውም። በጣም የሚወዷቸውን ክፍሎች ብቻ ማንበብ ይችላሉ።

Published: May 2002

ISBN: 92-871-4880-5

Internet: <http://eycb.coe.int/compass/>

- *የአውሮፓ ኮንቬንሽን በሰብአዊ መብቶች ላይ*

ለአስተማሪዎች መነሻ ነጥብ

ይዘት፡ ካርታው ሁለት ክፍሎችን ይዟል። በአውሮፓ ምክር ቤት፣ በአውሮፓ የሰብአዊ መብቶች ኮንቬንሽን፣ ስለ ኮንቬንሽኑ አጠቃቀም፣ ሌሎች የአውሮፓ ምክር ቤት የብቃት መስኮች እና ለቀጣይ ስራ አንዳንድ ፕሮፖዛልዎችን እንዴት መጠቀም እንደሚቻል መሰረታዊ መረጃዎችን የያዘ ወረቀት ያገኛሉ። የኮንቬንሽኑ አጭር አትም ፣ የመምህራን መመሪያዎች እና የተማሪዎች የእንቅስቃሴ ጉዳዮች መግለጫ አካቷል።

Published: April 2001

Internet: http://www.coe.int/T/E/Com/About_Coe/

Brochures/fiche_dhIndex.asp#TopOfPage

- *የትምህርት ጥቅል*

ክፍሎች እና ጎልማሶች ጋር መደበኛ ያልሆነ የባህል ትምህርት ሀሳቦች፣ ግብዓቶች፣ ዘዴዎች እና ተግባራት

ይዘት፡ ህትመቱ በሁለት ክፍሎች የተከፈለ ነው። የመጀመሪያው ለቁልፍ ፅንሰ-ሀሳቦች መግቢያ እና ለባህላዊ ትምህርት መነሻ ነጥብ ያቀርባል። ሁለተኛው በርካታ ተግባራትን፣ ዘዴዎችን እና ሀብቶችን ያቀርባል። ህትመቱ የተዛባ አመለካከትን፣ መድልዎን፣ የውጭ ዜጋ ጥላቻን፣ ፀረ ሴማዊነትን፣ ዘረኝነትን እና ሌሎች የመቻቻል ችግሮችን ለመፍታት በጣም ጠቃሚ መሳሪያ ነው።

Published: December 1998

Internet: [http://www.coe.int/T/E/human%5Frighths/Ecri/3-](http://www.coe.int/T/E/human%5Frighths/Ecri/3-Educational_resources/Education_Pack/Education_Pack_pdf.pdf)

[Educational_resources/Education_Pack/Education_Pack_pdf.pdf](http://www.coe.int/T/E/human%5Frighths/Ecri/3-Educational_resources/Education_Pack/Education_Pack_pdf.pdf)

UNESCO (<http://portal.unesco.org>)

- ትምህርት ለአለም አቀፍ ግንዛቤ

ይዘት:- ብሮፕራንዳ የኔስኮ ባለፉት አሥርተ ዓመታት ውስጥ ለሁሉም ሰው የትምህርት እድል እንዲገለብትና ዓለም አቀፋዊ መግባባት እንዲኖር ለማድረግ ምን ያህል ጥረት እንዳደረገ ይጠቅሳል። ለሁሉም ብሔሮች ትልቅ ግምት በሚሹ ጉዳዮች ላይ የተለያዩ ሃሳቦች፣ ሙከራዎችና አስተያየቶች ምንጭ ሆኖ ያገለግላል። እንደ ሰብአዊ መብት፣ ሰላምና ዴሞክራሲ በመሳሰሉት ባሉ ጉዳዮች ላይ የበለጸጉ እና የተለያዩ ሀሳቦች፣ ሙከራዎች እና አስተያየቶች ምንጭ ነው። ይህ መጽሐፍ በተለይ ለአስተማሪዎችና ለተማሪዎች የተዘጋጀ ነው።

Published: 1996

Internet: <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001248/124833e.pdf>

UNICEF (<http://unesco.org>)

- በዲሞክራሲያዊ ውሳኔ አሰጣጥ ላይ የልጆችን ተሳትፎ ማሳደግ

ይዘት: ህትመቱ በልጆች እና በወጣቶች ተሳትፎ ላይ ያተኮረ ነው። የወጣቶችን ተሳትፎ አስፈላጊነት በህፃናት መብቶች ኮንቬንሽን መሰረት በማድረግ ንቁ ተሳትፏቸው እና በሁሉም ደረጃ በውሳኔ አሰጣጥ መዋቅሮች ውስጥ (በቤተሰብ፣ ትምህርት ቤት፣ በሚኖሩበት ቦታ፣ በወጣቶች እና በሌሎች ድርጅቶች፣ ...) በአንዳንድ አገሮች ጥሩ ተግባራዊ ምሳሌዎችን ይዘረዝራል።

Published: 2001

ISBN: 88-85401-73-2

- እኔ እኔ ያለ ህይወት

ይዘት: ህትመቱ ከ 9 እስከ 12 ዓመት ለሆኑ ህጻናት የተነደፈ ነው። የልጆች መብቶች መከበር ለመረዳት በሚያስችል መንገድ ቀርቧል። የሕጻናት ሕይወት በግለሰብ የሕይወት ታሪኮች፣ የኑሮ ሁኔታቸው እና ለተሻለ ዓለም ባላቸው ተስፋዎች ይገለጻል።

Published: 2001

ISBN: 0-7894-8859-0

- የመጀመሪያ ደረጃዎች

የሰብአዊ መብት ትምህርት መመሪያ ለጀማሪ

ይዘት: መመሪያው ወጣቶችን በማስተማር ላይ ለሚሳተፉ እና የሰብአዊ መብት ትምህርትን በስራቸው ውስጥ ለማካተት ለሚፈልጉ መምህራን እና ለሌሎችም የታሰበ ነው። በአንደኛ ደረጃ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ህጻናትን ለሰብአዊ መብት ትምህርት ጠቃሚ ዘዴዎችን ይሰጣል። እንዲሁም ወደ ሌሎች ህትመቶች፣ ድርጅቶች እና ተዛማጅ ድረ-ገጾች በርካታ ማጣቀሻዎችን እና አገናኞችን ያቀርባል።

Published: 1997, London

Internet: <http://erc.hrea.org/Library/teachers/first-steps.html>

- የህጻናት ሰብአዊ መብቶች

ዕድሜያቸው ከ3-12 ለሆኑ ህጻናት ሰብአዊ መብቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ ሥርዓተ ትምህርት

ይዘት: መጽሐፉ በአሥር ምዕራፎች የተከፈለ ነው፤ እያንዳንዳቸው በተባበሩት መንግስታት የህጻናት መብቶች መግለጫ አንድ መርህ ላይ ያተኮሩ ናቸው። በመጽሐፉ ውስጥ ያሉት ዘዴዎች በአካላዊ ትምህርት፣ በሶሺዮሎጂ፣ በሂሳብ፣ በታሪክ፣ በሥነ ጥበብ እና በቋንቋ ስልጠና ጠቃሚ ናቸው።

Published: 1992

HUMAN SECURITY NETWORK

<http://www.humansecuritynetwork.org/>

- የሰብአዊ መብቶችን መረዳት፡ የሰብአዊ መብቶች ትምህርት መመሪያ

ይዘት: በሰብአዊ መብቶች ሁለንተናዊነት ላይ የተመሰረተ የባህል ጥንቃቄ አቀራረብን የሚያንጸባርቅ ለሰብአዊ መብት አስልጣኞች የተዘጋጀ መመሪያ። በወጣቶችም ሆነ በጎልማሶች የሰብአዊ መብት ትምህርት ላይ የሚያገለግሉ የተለያዩ የማስተማሪያ ቁሳቁሶችን ይዟል።

Published: 2003, European Training and Research Centre for Human Rights and Democracy, Graz

ISBN 3-214-08322-8

HUMAN RIGHTS EDUCATION ASSOCIATES - HREA

<http://www.hrea.org/>

- **ታዋቂ ትምህርት ለሰብአዊ መብቶች**

24 አሳታፊ መልመኞች ለአመቻች እና አስተማሪዎች

ይዘት፦ የሰልጠናው መመሪያ የተዘጋጀው መደበኛ ባልሆነ ትምህርት፣ ሴቶችንና ህፃናትን በሚመለከት በሚነሱ ጉዳዮች ላይ በማተኮር፣ ክብርና ፍትሃዊነትን በማክበር፣ ሰብአዊ መብትን ከኃላፊነት ጋር በማገናኘት፣ የሲቪል ማህበረሰብን በመገንባት፣ ጭፍን ጥላቻን በመፍታትና "ለሰልጠና የሚሆን መረጃ" በመስጠት ነው። መመሪያው ከተለያዩ ቦታዎችና ባሕሎች ጋር ሊጣጣሙ የሚችሉ ከፍተኛ ተሳትፎ የሚያደርጉ ዘዴዎችን ይጠቀማል። እነዚህ ዘዴዎች የተዘጋጁት በብዙዎች ዘንድ ተቀባይነት ላለው ትምህርት ቢሆንም በመደበኛ ትምህርት ፕሮግራሞች ውስጥም በተሳካ ሁኔታ ጥቅም ላይ ውለዋል።

Published: 2000

ISBN: 0-9706059-0-0

Internet: <http://www.hrea.org/pubs/claude00.html>

- **የሰብአዊ መብቶች ትምህርት ምንጭ መጽሐፍ**

ይዘት፦ በሰብዓዊ መብቶች ትምህርት ላይ ያተኮሩ ድርጅቶችንና እንቅስቃሴዎችን የያዘ ዝርዝር ዓለም አቀፍ መመሪያ፣ በዓለም ዙሪያ የሚገኙ የሰብዓዊ መብት ኮርሶችንና የማሠልጠኛ ፕሮግራሞችን አጠቃላይ ይዘት የያዘ፣ ከሰብዓዊ መብቶች ጋር የተያያዙ ጽሑፎችን የያዘ ይዘት እንዲሁም በርካታ ድርጅቶችን ዝርዝር የያዘ ነው።

Published: 2000

Internet: <http://www.hrea.org/pubs/elbers00.html>

HUMAN RIGHTS INTERNET - HRI (<http://www.hri.ca/>)

- **የሰብአዊ መብቶች ትምህርት መመሪያ መጽሐፍ**

ይዘት፦ ጽሑፉ ከሰብአዊ መብት ጋር በተያያዘ ትምህርት ላይ ያተኮረ ተከታታይ ክፍል ነው። መምህራን የሰብአዊ መብት ባህልን ለማጎልበት የሚያስችሉ ሃብትና እንቅስቃሴዎች ይሰጣቸዋል።

Published: 2000

Internet: <http://www.hri.ca/publications/new/hreduhandbook/>

ሌሎች ጠቃሚ የኢንተርኔት ገጾች፡-

Council of Europe - Youth: http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Youth/ UNICEF-

Compendium: <http://www.unicef.org/teachers/compendium/index.html> Save the Children:

<http://savethechildren.org>

Child Rights Information Network: <http://www.crin.org> Human Rights

Watch (Children's Rights Division):

<http://www.hrw.org/children/about.htm>

Human Rights Internet (Children's Rights): <http://www.hri.ca/children>

ቃለ መጠይቅ

የመጠይቁ አላማ የመብት ካርዶቻችን የልጆችን መብቶች በማስተማር እና በመማር ላይ ያላቸውን ተጽእኖ መመርመር ነው። በተጨማሪም፡ የልጆችን መብቶች በማስተማር ግለሰባዊ ገፅታዎች ላይ የእርስዎን አስተያየት እንፈልጋለን። ለማንኛውም ለጥያቄዎች ትክክለኛ ወይም የተሳሳተ መልስ የለም።

ሀገርህ፡

* ስለ ህጻናት እና ሰብአዊ መብቶች ስለሚከተሉት አለም አቀፍ ሰነዶች በቂ እውቀት እንዳለህ ታስባለህ?

	አይደለም	አዎ
የሕፃናት መብቶች ኮንቬንሽን	☐	☐
ዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ድንጋጌ	☐	☐
የአውሮፓ የሰብአዊ መብቶች ና መሰረታዊ ነፃነቶች ድንጋጌ	☐	☐

የሚከተሉት መግለጫዎች ዓላማ ከልጆች እና ሰብአዊ መብቶች ጋር በተያያዙ የተለያዩ ጉዳዮች ላይ ስላሎት አመለካከት ማወቅ ነው።

እባክዎን እያንዳንዱን መግለጫ ያንብቡ እና በመግለጫው ላይ ከእርስዎ አስተያየት ጋር የሚጣጣመውን በአምዱ ውስጥ ያለውን ካሬ ይምረጡ።

• የህጻናት እና ሰብአዊ መብቶች በዕለት ተዕለት ኑሮ እና በትምህርት ቤት ውስጥ አስፈላጊ ናቸው።

በጣም እስማማለሁ ☐ እስማማለሁ ☐ አልስማማም ☐ በጣም አልስማማም ☐

• የህፃናት እና የሰብአዊ መብት በዕለት ተዕለት ኑሮ እና በትምህርት ቤቶች መላኩ ለመላኩ እውን ሊሆኑ የማይችሉ አስተሳሰቦች ናቸው።

በጣም እስማማለሁ ☐ እስማማለሁ ☐ አልስማማም ☐ በጣም አልስማማም ☐

• የህጻናት እና የሰብአዊ መብቶች የበለጸጉ ሀገሮች ብቻ ሊገኙ የሚችሉት የቅንጦት ዕቃዎች ናቸው። ድሆች አገሮች ሊኖራቸው አይችሉም።

በጣም እስማማለሁ ☐ እስማማለሁ ☐ አልስማማም ☐ በጣም አልስማማም ☐

• መምህራን የተማሪውን አስተያየት ያከብራሉ እና በክፍል ጊዜ ሃሳባቸውን እንዲገልጹ ያበረታቷቸዋል።

በጣም እስማማለሁ ☐ እስማማለሁ ☐ አልስማማም ☐ በጣም አልስማማም ☐

• ካርዶቹ ልጆች ስለ መብታቸው እንዲማሩ ለማድረግ የሚያስችል ተስማሚ የትምህርት ምንጭ ይመስልሃል?

አዎ	አይደለም
☐	☐

• ተማሪዎችን በቀጥታ ርዕሱን በሚመለከት (የግለሰብ መብትን) ወይም የማስተማር ዘዴውን እንደወደዱት ያስባሉ?
እባክዎ አንድ ካሬ ብቻ ምልክት ያድርጉ።

እኛ በተነጋገርንበት ርዕስ (የግለሰብ መብት) ተማሪዎች ተበረታተዋል። ተማሪዎች በዋነኛነት ☐

በማስተማር ዘዴው ጓጉተው ነበር። ☐

ተማሪዎች በርዕስ ጉዳዩ እና በማስተማር ዘዴው ላይ አስደሳች ሆነው አግኝተውታል። ☐

• እባክዎን በተማሪዎችህ ዘንድ በጣም የሚደነቁትን ካርዶች ላይ የቀረቡ ሦስት መብቶችን ወይም እንቅስቃሴዎችን ዘርዝር። ለዚህ ምክንያቱ ምንድን ነው?

a)	ለምን?
b)	ለምን?
c)	ለምን?

• በትምህርት ቤትዎ አካባቢ በጣም የተለመዱት የትኞቹ የጥቃት ዓይነቶች ናቸው?
እባክዎ ተገቢውን ሳጥን ወይም ሳጥኖች ላይ ምልክት ያድርጉ።

a) ጉልበተኝነት	☐
b) የቃላት ጥቃት	☐
c) አካላዊ ጥቃት	☐
d) ሌሎች (እባክዎ ይዘርዝሩ)፤	

• ትምህርት ቤትህ በመቻቻል ጉዳይ ላይ በቂ ትኩረት ያደርጋል?

አዎ አይደለም
☐ ☐

• የመብታችን ፕሮጀክት ከመከናወኑ በፊት ተማሪዎች የልጆችን መብት ጠንቅቀው ያውቃሉ?
የለም (ምንም) ☐ አዎ (ሁሉም መብቶች) ☐ በከፊል (አንዳንድ መብቶች ብቻ) ☐

• ግለሰባዊ እንቅስቃሴዎችን ካደረጉ በኋላ፣ ተማሪዎች የመብት ጥሰትን ይገነዘባሉ ወይንስ ጉዳይን መግለጽ ይችላሉ?
የለም (ምንም) ☐ አዎ (ሁሉም መብቶች) ☐ አንዳንድ ጊዜ (አንዳንድ መብቶች ብቻ) ☐

• የመብት ካርዶቻችን አጠቃቀም በጣም አስፈላጊዎቹ ውጤቶች የትኞቹ ናቸው?

እባክዎ በተከታታይ አንድ ካሬ ብቻ ምልክት ያድርጉበት፡-

ተማሪዎች በየዕለቱ በሚያደርጉት ግንኙነት መብት የሚጣስበትን ጊዜ ለይተው የሚያወቁ ከመሆኑም በላይ ስለ ልጆች መብት ጉዳይ ይበልጥ ስሜታዊ ናቸው።

በጣም እስማማለሁ ☐ እስማማለሁ ☐ በከፊል እስማማለሁ ☐ በጣም አልስማማም ☐

• ተማሪዎች በማህበራዊ አካባቢያቸው ውስጥ ለብዙ አይነት ብዝሃነት እና ልዩነት የበለጠ ተጋላጭ ናቸው።
በጣም አስማማለሁ ☐ አስማማለሁ ☐ በከፊል አስማማለሁ ☐ በጣም አልስማማም ☐

• ካርዶቹን በመጠቀም ተማሪዎች የልጆችን መብቶች ወሳኝ በሆነ መልኩ መመልከትን ተምረዋል እና ለራሳቸው ጥቅም ብቻ አይጠቀሙባቸውም።
በጣም አስማማለሁ ☐ አስማማለሁ ☐ በከፊል አስማማለሁ ☐ በጣም አልስማማም ☐

• ካርዶቹን በመጠቀም፣ ተማሪዎች በጣም ችላ የተባሉ የህፃናት ቡድኖች (ልዩ ፍላጎት ያላቸው ልጆች፣ ከድሃ ቤተሰብ የመጡ ልጆች) ሰብአዊ መብት የማክበርን አስፈላጊነት ይበልጥ እየተገነዘቡ መጥተዋል።
በጣም አስማማለሁ ☐ አስማማለሁ ☐ በከፊል አስማማለሁ ☐ በጣም አልስማማም ☐

• ካርዶቹ በመጠቀም ከህፃናት መብት ጋር የተያያዙ ተመሳሳይ ፕሮጀክቶችን አፈፃፀም ለማቀላጠፍ የሚረዳኝን እውቀት አግኝቻለሁ።
በጣም አስማማለሁ ☐ አስማማለሁ ☐ በከፊል አስማማለሁ ☐ በጣም አልስማማም ☐

• የህፃናትን እና ሰብአዊ መብቶችን ለማስተማር እና ለመማር ተጨማሪ ስልጠና ማግኘት ይፈልጋሉ?
አዎ አልፈልግም
☐ ☐

አዎ ከሆነ፣ እባክዎን የሚከተለውን ጥያቄ ይመልሱ።

በየትኞቹ የህፃናት እና የሰብአዊ መብቶች የማስተማር እና የመማር ዘርፎች እውቀትዎን ማሻሻል ይፈልጋሉ?
ተስማሚ ካሬዎችን ምልክት ያድርጉ

ስለ ልጆች እና ሰብአዊ መብቶች ለማስተማር እና ለመማር ተስማሚ የሆኑ ይዘቶች ☐
የልጆች እና የሰብአዊ መብቶችን የማስተማር እና የመማር ዘዴዎች ቅጾች እና ዘዴዎች ☐

በልጆች እና በሰብአዊ መብቶች ላይ ያተኮሩ ትምህርቶችን በዲዛይን እና ተግባራዊ በማድረግ ረገድ በመምህራኖች መካከል መተባበር። ☐

• በመቻቻል ላይ ያተኮረ ማስተማርና መማር ስልጠና ላይ መሳተፍ ትፈልጋለህ?
አዎ አልፈልግም
☐ ☐

አዎ ከሆነ፣ እባክዎን የሚከተለውን ጥያቄ ይመልሱ።

• መቻቻልን በየትኛው የማስተማር ዘርፍ እውቀትዎን ማስፋት ይፈልጋሉ?

እባክዎ ተስማሚ ካሬዎችን ምልክት ያድርጉ

መቻቻልን የማስተማርና እና የመማር ይዘት ☐

መቻቻልን የማስተማርና እና የመማር ዘዴዎች ☐

የመብት ካርዶቻችንን በመጠቀም የህጻናትን መብት በማስተማር እና በመማር ላይ ያለውን መጠይቁን ለመመለስ ጊዜዎን ስለወሰዱ በጣም እናመሰግናለን።

እባኩትን መልስዎትን በሚከተለው አድራሻ ይላኩ።

Mitja Sardoč, Educational Research Institute, Gerbičeva 62, 1000
Ljubljana, SLOVENIA

የOSCE ተሳታፊ ሀገራት

• Albania፣ አልባኒያ	• Latvia፣ ላቲቪያ
• Andorra፣ አንዶርራ	• Liechtenstein፣ ሊችተንስታይን
• Armenia፣ አርመንያ	• Lithuania፣ ሊቱኒያ
• Austria፣ አስትሪያ	• Luxembourg፣ ሉግዝንበርግ
• Azerbaijan፣ አዘርባይጃን	• Malta፣ ማልታ
• Belarus፣ ቤላሩስ	• Moldova፣ ሞልዶቫ
• Belgium፣ ቤልጅግም	• Monaco፣ ሞናኮ
• Bosnia and Herzegovina፣ ቦስኒያ እና ሄርዞጎቪና	• Netherlands፣ ኔዘርላንድስ
• Bulgaria፣ ቡልጋሪያ	• Norway፣ ኖርዌይ
• Canada፣ ካናዳ	• Poland፣ ፖላንድ
• Croatia፣ ክሮሻ	• Portugal፣ ፖርቹጋል
• Cyprus፣ ሳይፕረስ	• Romania፣ ሮማኒያ
• Czech Republic፣ ችክ ሪፑብሊክ	• Russian Federation፣ ሩሲያ
• Denmark፣ ዴንማርክ	• San Marino፣ ሳን ማሪኖ
• Estonia፣ ኢስቶኒያ	• Serbia and Monte negro፣ ሰርቢያ እና ሞንቴ ኔግሮ
• Finland፣ ፊንላንድ	• Slovak Republic፣ ስሎቫኪያ
• France፣ ፍራንስ	• Slovenia፣ ስሎቫንያ
• FYR of Macedonia፣ ማሴዶንያ	• Spain፣ ስፔን
• Georgia፣ ጆርጅያ	• Sweden፣ ስዊድን
• Germany፣ ጀርመን	• Switzerland፣ ስዊዘርላንድ
• Greece፣ ግሪክ	• Tajikistan፣ ታጂኪስታን
• Holy See፣ ቫቲካን	• Turkey፣ ቱርክ
• Hungary፣ ሁንጋሪ	• Turkmenistan፣ ቱርክሜኒስታን
• Iceland፣ አይስላንድ	• Ukraine፣ ዩክሬን
• Ireland፣ አየርላንድ	• United Kingdom፣ ታላቋ ብሪታንያ
• Italy፣ ጣልያን	• United States of America፣ አሜሪካ
• Kazakhstan፣ ካዛክስታን	• Uzbekistan፣ ሁዝበኪስታን
• Kyrgyzstan፣ ኪርጊዝስታን	

REPUBLIC OF SLOVENIA
EMBASSY ADDIS ABABA

SLOVENIA
AID & PARTNERSHIPS

መብታችን

ከ10-12 አመት ለሆኑ ህጻናት በልጆች መብት ላይ ለማስተማር የተዘጋጀ
የማስተማሪያ መሳሪያ ነው።

አሳታሚ

የስሎቬንያ ሪፐብሊክ የውጭ እና የአውሮፓ ጉዳዮች ሚኒስቴር

ደራሲያን

Blanka Jamnišek
Liana Kalčina
Andreja Barle Lakota
Zoran Pavlovič
Mitja Sardoč

አቀናባሪ: Matjaž Schmidt

ንድፍ አውጪ: Jaša Schmidt